

Monikulttuurisuus varhaiskasvatuksessa - ideapankki päiväkotiin

Ruusa Kronström, Timo Lappalainen

2022 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Monikulttuurisuus varhaiskasvatuksessa - ideapankki päiväkotiin

Ruusa Kronström, Timo Lappalainen

Sosiaalialan koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Kesäkuu, 2022

Ruusa Kronström, Timo Lappalainen

Monikulttuurisuus varhaiskasvatuksessa - ideapankki päiväkotiin

Vuosi 2022 Sivumäärä 52

Tämä opinnäytetyö on muodoltaan kehittämistyö ja se on toteutettu yhteistyössä Espoon kaupungin varhaiskasvatustyöryhmän kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia yhteistyöpäiväkodille sähköisessä muodossa oleva ideapankki, johon koottiin eri kulttuurien ja maiden juhlapäiviin liittyviä askarteluja ja leikkejä. Ideat on suunnattu 5-vuotiaille lapsille. Ideapankin tavoitteena on toimia henkilöstön työvälineenä, jonka avulla voidaan tuoda monikulttuurisuutta esille päiväkodin toimintaan ja lisätä tietoisuutta eri kulttuurien ja maiden juhlapäivistä. Ideapankista pyrittiin tekemään visuaalisesti mahdollisimman havainnollinen ja selkeä, jotta henkilöstön on helppo käyttää sitä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yhteistyöpäiväkodissa toteutettiin yhteensä kolme toimintatuokiota, joissa päästiin havainnoimaan, miten ideapankkiin valitut ideat sopivat 5-vuotiaille lapsille ja mitä he pitivät niistä. Lapsilta saadun palautteen lisäksi arvioinnissa hyödynnettiin ryhmän henkilöstöltä kerättyä palautetta sekä opinnäytetyön tekijöiden omaa kokemusta kehittämistyön tekemisestä. Saadun palautteen perusteella ideapankki koettiin hyödylliseksi ja sitä aiotaan käyttää päiväkodin katsomuskasvatuksen suunnittelussa. Myös tekijät ovat tyytyväisiä ideapankin lopputulokseen.

Opinnäytetyön tietoperusta muodostuu monikulttuurisuudesta ja juhlista sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista ja arvoista. Lisäksi tietoperustassa tarkastellaan varhaiskasvatuksen monikulttuurisuutta ja juhlien viettoa sekä henkilöstön toiminnan merkitystä lasten ja heidän huoltajiensa kanssa työskennellessä.

Asiasanat: Varhaiskasvatus, monikulttuurisuus, kulttuurien juhlapäivät

Ruusa Kronström, Timo Lappalainen

Multiculturalism in Early Childhood Education - an Idea Bank for Kindergarten

Year

2022

Pages

52

This thesis was carried out as a development work and created in co-operation with early childhood unit of the city of Espoo. The purpose of the thesis was to create an idea bank that includes handicraft and game ideas related to holidays of different countries and cultures. Ideas are targeted for 5-year-olds. The objective of the idea bank is to serve as a tool for the kindergarten teachers. It can be utilized to highlight multiculturalism in the day care center's activities and to raise awareness of holiday traditions of different cultures and countries. It was determined to make the idea bank visually as clearly as possible so that it would be easy to use in planning and implementing day-to-day activities.

A total of three handicraft ideas were tested out with children at the co-operation day care center to observe the functionality of the ideas and whether the children liked them or not. In addition to the feedback received from the children, the assessment utilized the feedback collected from the staff and the thesis writers' own experience of doing the development work. Based on the assessment the idea bank was perceived as useful and will be used in the co-operation day care center. The authors are also satisfied with the outcome of the idea bank.

The theoretical frame of the thesis consists of multiculturalism and the goals and values of early childhood education. In addition, theoretical frame reviews the multiculturalism in early childhood education and holidays in general, as well as the importance of kindergarten teachers' actions when working with children and their guardians.

Keywords: multiculturalism, early childhood education, idea bank

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Tausta, tarve ja tavoitteet	7
3	Varhaiskasvatuksen tavoitteita ja arvoja	8
4	Monikulttuurisuus ja juhlat	9
5	Monikulttuurisuus varhaiskasvatuksessa.....	11
5.1	Katsomuskasvatus	12
5.2	Henkilöstön merkitys ja tehtävä	13
5.3	Yhteistyö huoltajien kanssa.....	14
5.4	Juhlien viettäminen.....	16
6	Kehittämistyö	17
6.1	Kehittämistarve, ideointi ja suunnittelu.....	18
6.2	Toteutus ja toimintatuokioiden havainnointi	20
6.2.1	Ensimmäinen toimintatuokio.....	20
6.2.2	Toinen toimintatuokio	21
6.2.3	Kolmas toimintatuokio.....	22
6.3	Ideapankin sisältö	23
7	Arviointi	23
8	Luotettavuus ja eettisyys	25
9	Pohdinta	26
	Lähteet.....	28
	Kuviot	30
	Liitteet	31

1 Johdanto

Monikulttuurisuus on tänä päivänä normaali osa varhaiskasvatuksen arkea. Aihe nousee esille varhaiskasvatusta ohjaavissa asiakirjoissa, ja opinnäytetyön tekijät ovat myös huomanneet päiväkotien monikulttuurisuuden työharjoitteluissa ollessaan. Varhaiskasvatuksessa tulee huomioida lasten erilaiset kulttuuritaustat ja toteuttaa pedagogista toimintaa niiden pohjalta. Valmiiksi luodut ideat auttavat ja helpottavat toiminnan suunnittelua varhaiskasvatuksen kii-reisessä arjessa.

Oikeus omaan kulttuuriin, uskoon, kieleen ja katsomukseen on kaikkien perusoikeus, jonka toteutumista halutaan tukea myös varhaiskasvatuksessa. Jotta tulevaisuudessa yhteiskunta olisi oikeudenmukainen ja tasa-arvoinen, lapsille tulee siis opettaa tietoja ja taitoja, joita sen saavuttamiseksi vaaditaan (Halme & Vataja 2011, 43). Kun lapset saavat jo pieninä arjessaan tutustua erilaisiin ihmisiin ja näiden kulttuuritaustoihin, heidän on tulevaisuudessa helpompi ymmärtää ihmisten moninaisuutta. Varhaiskasvatuksen moninaiset kulttuurit mahdollistavat sen, että lapset saavat kokemuksia eri kulttuureista ja oppivat niiden erilaisista tavoista. (Kangas, Lastikka & Karlsson 2021, 57.)

Varhaiskasvatuksessa tulee arvostaa sekä suomalaista kulttuuriperintöä että myös yhteisössä ilmeneviä muita kulttuuritaustoja. Varhaiskasvatuksen henkilöstöltä edellytetään taitoa tarkastella ja ottaa huomioon erilaisia kulttuureita. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 25.) Henkilöstön tulee luoda päiväkotiin muita kunnioittava ja arvostava ilmapiiri sekä suhtautua perheiden erilaisiin taustoihin ammatillisesti, jotta jokainen lapsi voi kokea itsensä ja perheensä arvokkaaksi (Kangas ym. 2021, 57).

Muiden ymmärtäminen, itsensä ilmaisu ja vuorovaikutus ovat merkittäviä asioita oman identiteetin ja hyvinvoinnin rakentumisessa. Jotta vuorovaikutus on toimivaa eri kulttuuritaustais-ten henkilöiden kanssa, on tärkeää, että osaa kunnioittaa sekä omaa että muiden henkilöiden erilaisia taustoja. Yksi varhaiskasvatuksen tehtävistä onkin edistää lasten kulttuurista osaa-mista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 25.) Jokaisen lapsen tulisi kokea itsensä arvokkaaksi omana itsenään, eikä kenenkään tulisi kokea syrjintää tai väheksyntää. On tärkeää opettaa lapsille, että kaikki ihmiset ovat erilaisia, mutta silti samanarvoisia. (Kangas yms. 2021, 108.)

Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia sähköisessä muodossa oleva ideapankki (Liite 4), johon koottiin eri kulttuurien ja maiden juhlapäiviin liittyviä askarteluja ja leikkejä. Ideat on suunnattu 5-vuotiaille lapsille. Juhlien avulla eri kulttuureihin tutustuminen koetaan usein

kiinnostavaksi ja innostavaksi. Lisäksi leikit ja askartelut ovat lapsille mielekkäitä tapoja oppia uusista asioista. Sen takia eri kulttuureita ja maita päätettiin lähestyä juhlapäivien kautta, leikein ja askarteluin. Ideapankin tavoitteena on toimia henkilöstön työvälineenä, jonka avulla voidaan tuoda monikulttuurisuutta esille päiväkodin toimintaan ja lisätä tietoisuutta eri kulttuurien ja maiden juhlapäivistä. Ideapankista pyrittiin tekemään visuaalisesti mahdollisimman havainnollinen ja selkeä, jotta henkilöstön on helppo käyttää sitä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Yhteistyöpäiväkodin 5-vuotiaiden lasten ryhmässä toteutettiin yhteensä kolme toimintatuokiota, joissa havainnointiin, kuinka ideapankkiin valitut ideat sopivat suunnatulle ikäryhmälle ja pitävätkö lapset niistä. Lapsilta saadun palautteen lisäksi arvioinnissa hyödynnettiin ryhmän henkilöstöltä kerättyä palautetta sekä opinnäytetyön tekijöiden omaa kokemusta kehittämistyön tekemisestä.

Opinnäytetyön tietoperusta muodostuu monikulttuurisuudesta ja juhlista sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista ja arvoista. Lisäksi tietoperustassa tarkastellaan varhaiskasvatuksen monikulttuurisuutta ja juhlien viettoa sekä henkilöstön toiminnan merkitystä lasten ja heidän huoltajiensa kanssa työskennellessä. Tekstissä käydään läpi myös kehittämistyön prosessi. Liitteistä löytyy kolme askartelua, jotka toteutettiin yhteistyöpäiväkodissa pidetyissä toimintatuokioissa. Lisäksi liitteistä löytyy kehittämistyönä laadittu ideapankki.

2 Tausta, tarve ja tavoitteet

Kulttuurinen moninaisuus on nykyään normaali osa lasten arkea. Maahanmuuttajataustaisten lasten määrä varhaiskasvatuksessa on kasvanut, ja lapset kohtaavat arjessaan usein eri kulttuuritaustoista tulevia henkilöitä. Erialaisten kulttuuritaustojen kunnioittaminen ja myönteinen suhtautuminen erilaisuuteen ovat tärkeitä asioita varhaiskasvatuksessa. Myös varhaiskasvatusta ohjaavat asiakirjat sisältävät opastusta kulttuurien kohtaamiseen. (Eerola-Pennanen 2020, 241.)

Opinnäytetyön tekijät ovat suuntautuneet opinnoissaan varhaiskasvatukseen, joten aiheen tuli liittyä alle kouluikäisiin lapsiin. Opinnäytetyön tekeminen kehittämistyönä tuntui molemmille opinnäytetyön tekijöille luontaiselta ja sopivalta vaihtoehdolta. Yhteistyöpäiväkoti löytyi helposti ja aihetta mietittäessä esille nousi varhaiskasvatuksen moninaiset kulttuurit. Yhteistyöpäiväkodista kerrottiin, että siellä on tavoitteena tuoda eri kulttuureita näkyviksi arjessa ja toiminnassa. Sen myötä syntyi ajatus ideapankista, johon koottiin eri kulttuurien ja maiden juhlapäiviin liittyviä askartelu- ja leikki-ideoita. Aihe oli tarpeellinen ja ajankohtainen, sillä yhteistyöpäiväkodilla ei ollut materiaalia eri kulttuurien ja maiden juhlapäiviin liittyvistä askarteluista ja leikeistä, joita voisi käyttää apuna varhaiskasvatuksen toimintaa suunnitellessa ja toteuttaessa. Aiheesta on varmasti hyötyä myös opinnäytetyön tekijöille tulevaisuudessa.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia yhteistyöpäiväkodille sähköisessä muodossa oleva ideapankki, johon koottiin eri kulttuurien ja maiden juhlapäiviin liittyviä askarteluja ja leikkejä. Ideat on suunnattu 5-vuotiaille lapsille. Ideapankin tavoitteena on toimia henkilöstön työvälineenä, jonka avulla voidaan tuoda monikulttuurisuutta esille päiväkodin toimintaan ja lisätä tietoisuutta eri kulttuurien ja maiden juhlapäivistä. Ideapankista pyrittiin tekemään visuaalisesti mahdollisimman havainnollinen ja selkeä, jotta henkilöstön on helppo käyttää sitä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

3 Varhaiskasvatuksen tavoitteita ja arvoja

Varhaiskasvatus on tärkeä osa lapsen kasvua ja kehitystä. Sen tehtävänä on tukea lasten huoltajia kasvatuksessa ja auttaa heitä siihen liittyvissä asioissa ja mahdollisissa kysymyksissä. Tarkoituksena on luoda jokaiselle siellä olevalle lapselle tasavertaiset mahdollisuudet ja lähtökohdat kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 7.)

Varhaiskasvatuksen arvopohjan perustana on lapsen etu, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Jokainen lapsi on arvokas omana itsenään ja jokaisella on oikeus tulla nähdyksi, kuulluksi ja huomioituksi juuri sellaisena kuin on. Varhaiskasvatuksessa kunnioitetaan ihmisoikeuksia ja edistetään lasten oikeuksia hyvään ja turvalliseen lapsuuteen. Siellä ei hyväksytä kiusaamista, rasismia tai väkivaltaa missään tilanteissa tai muodoissa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 20.)

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus on tärkeitä arvoja varhaiskasvatuksessa. Lapsilla tulee olla oikeus ilmaista itseään käytettävissä olevilla keinoilla sekä oppia, leikkiä ja tehdä valintoja riippumatta esimerkiksi sukupuolesta tai siitä, minkälainen kulttuuritausta heillä on. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 21.) Varhaiskasvatuksessa noudatetaan YK:n Lapsen oikeuksien sopimusta (60/1991), Varhaiskasvatustakia (540/2018) sekä YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa yleissopimusta (27/2016).

Varhaiskasvatustakia (540/2018 3 §) mukaan tavoitteena on taata siellä oleville lapsille turvallinen sekä kehittävä ympäristö ja ilmapiiri. Varhaiskasvatuksessa edistetään yhdenvertaisuutta ja sukupuolten välistä tasa-arvoisuutta. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on opettaa lapsia ymmärtämään ja kunnioittamaan yleisesti eri kulttuureita ja niiden perintöjä sekä ihmisten erilaisia kielellisiä, kulttuurisia, uskonnollisia ja katsomuksellisia taustoja. Varhaiskasvatuksessa tulee toteuttaa kulttuuriperintöön perustuvaa pedagogista toimintaa.

Oleellinen osa lapsen arkea varhaiskasvatuksessa on ryhmässä toimiminen ja yhdessä oleminen. Niinpä lapset saavat jo pienenä päiväkodin ryhmässä kokemuksen yhteisöön kuulumisesta

ja ryhmän osana olemisesta. Varhaiskasvatuksessa harjoitellaan vuorovaikutustaitoja, hyvää käytöstä, asioiden jakamista, riitatilanteiden ratkomista ja muiden ihmisten kunnioittamista. Lisäksi ryhmässä opitaan toisilta ryhmän jäseniltä asioita, kuten toisten lasten erilaisista taustoista, kielistä ja kulttuureista. (Marjanen, Marttila & Varsa 2013, 22.)

Helenius & Lummelahti (2018, 92) ottavat esiin lisää varhaiskasvatuksen tavoitteita, joihin lukeutuu lasten kielellisten valmiuksien, taitojen ja identiteetin kehittäminen. Varhaiskasvatuksessa tulee myös herätellä lasten kiinnostusta eri kieliin ja kulttuureihin. Päiväkodin kielellisesti moninaista ympäristöä pidetään rikkautena ja arvokkaana asiana. Moninaisuutensa ansiosta se on hyvä ympäristö opettaa lapsille ihmisten erilaisuudesta sekä erilaisista taustoista. Koivusen ja Lehtisen (2015, 112) mukaan varhaiskasvatuksessa tulee kunnioittaa eri kulttuureita, tuoda niitä näkyviksi ja antaa tilaa lasten yksilöllisille ominaisuuksille.

Varhaiskasvatuksen moninaisuuskasvatuksessa on tavoitteena opettaa lapsille tietoa eri kulttuureista, jotta he pystyvät ymmärtämään kulttuureiden tuomaa moninaisuutta. Tutustessaan eri kulttuureihin lapset oppivat ihmisten erilaisista taustoista. Halme & Vataja (2011, 43) painottavat, että erityistä huomiota tulee kiinnittää ennakkoluulojen ja stereotyyppien poistamiseen sekä suvaitsevaisuuden ja yhdenvertaisuuden lisäämiseen. Varhaiskasvatuksessa pyritään siihen, että asenteet erilaisuutta kohtaan olisivat myönteisiä ja keskustelu erilaisuudesta sävyllään positiivista.

4 Monikulttuurisuus ja juhlat

Kulttuuri-käsitteelle on olemassa monia erilaisia määritelmiä, ja se voidaan käsittää eri tilanteissa eri tavoin. Korhosen (2013, 34) mukaan kulttuurilla tarkoitetaan kuitenkin usein arvoja, uskomuksia, tapoja, sääntöjä ja tottumuksia, jotka yhdistävät ihmisiä. Kulttuurit määrittävät ihmisten toimintaa ja kulkeutuvat sukupolvilta toisille ihmisten mukana. Saukkonen (2013, 115) määrittelee monikulttuurisuuden tarkoittavan muun muassa erilaisia arvoja ja tapoja, eri kieliä ja uskontoja sekä erilaisia käsityksiä hyvästä elämästä. Korhonen (2013, 35) muistuttaa, että kulttuuri ei ole sama asia kuin valtioiden rajojen muodostamat alueet. Kulttuurit voivat olla laajempia tai pienempiä kokonaisuuksia kuin valtiot, eivätkä valtioiden rajat määrittele kulttuureita.

Kulttuurit ympäröivät meitä jatkuvasti. Olemme tekemisissä oman kulttuurimme lisäksi myös muita kulttuureita edustavien ihmisten kanssa. Kulttuurit muokkaavat meitä ja me kulttuureita. Kun olemme vuorovaikutuksessa muiden kanssa, opimme uutta ja rakennamme suhdetta eri kulttuurien välille. Kun käsitellään monikulttuurisuutta, on hyvä ymmärtää niiden merkitys ja se, mihin kaikkeen ne voivat vaikuttaa. (Puukari & Korhonen 2013, 12.) Toisten ihmisten ja heidän taustojensa kunnioittaminen ei tarkoita, että menettäisi jotakin omasta

kulttuuristaan. Kun tuntee itsensä ja oman taustansa, on helpompaa ymmärtää myös muiden erilaisia taustoja. Silloin on helpompaa tarkastella ihmisten erilaisuutta. (Paavola & Talib 2010, 226.)

Nykyään ihmiset eivät ole siis tekemisissä vain oman kulttuurinsa kanssa. Kohtaamme ja olemme tekemisissä monien eri kulttuureiden ja eri kulttuuritaustaisten henkilöiden kanssa. Kansainvälistyminen, maahanmuutto ja matkustelu lisäävät eri kulttuurien kohtaamisia ja monikulttuurisuutta myös täällä Suomessa. (Korhonen 2013, 35.) Maahanmuuton syynä voi olla esimerkiksi työ- tai turvapaikkaperäisyys. Suomessa asuu suomen- ja ruotsinkielisten lisäksi monen muunkielisiä henkilöitä sekä lisäksi myös kaksi- tai monikielisiä henkilöitä. (Saukkonen 2013, 165-167.) Esimerkiksi vuoden 2020 lopulla Suomessa asui yli 432 800 henkilöä, joiden käyttämä kieli oli jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Määrä kasvoi vuodesta 2019 yli 20 000 hengellä. Yleisin vieraskieli Suomessa on venäjä, toiseksi yleisin viro ja niiden jälkeen arabia, englantia ja somali. (Tilastokeskus 2021.) Vuonna 2021 Suomessa oli yhteensä 458 042 vieraskielistä henkilöä. Pääkaupunkiseudulla väkiluvun kasvu vuonna 2021 perustui vieraskielisiin henkilöihin, sillä kotimaisia kieliä puhuvien henkilöiden määrä puolestaan väheni. (Tilastokeskus 2022.)

Korhosen (2013, 35) mukaan monikulttuurisuuden lisääntyessä käsitys kulttuurista ja kulttuureista on muovautunut. Pyhäranta, Raudaskoski ja Seppälä (2016, 9) mainitsevat, että myös suomalainen juhla-kulttuuri on monipuolistunut viime vuosikymmenien aikana. Silti monet eri uskontojen ja kulttuurien juhlat ovat Suomessa vielä melko tuntemattomia. Juhlien kautta ihmisillä on mahdollisuus tutustua kiinnostavalla tavalla toisiin kulttuureihin ja oppia samalla niiden erilaisista perinteistä ja tavoista.

Kulttuureista ja uskonnoista löytyy eri elämäntilanteisiin ja elämänkaaren vaiheisiin liittyviä juhlia sekä joka vuosi toistuvia juhlapäiviä. Juhlilla viettämällä yhdessä perinteitä siirretään sukupolvilta toisille ja lapsille opetetaan omaan kulttuuriin liittyvää tietoa. Kun juhlia vietetään oman perheen ja suvun lisäksi myös eri kulttuuritaustoista tulevien ihmisten kanssa, he pääsevät tutustumaan ja oppimaan uutta toisista kulttuureista ja niiden perinteistä. Kirjoittajien mukaan vuosittain toistuvina juhlat ovat myös tärkeitä vuoden rytmittäjiä ja ihmisten yhdistäjiä. Yhteiset juhlahetket vahvistavat sosiaalisia suhteita ja tuovat ihmisiä yhteen. (Pyhäranta ym. 2016, 11.)

Pyhäranta, Raudaskoski ja Seppälä (2016, 13) ottavat esiin myös juhlien ajankohdat. Suomessa useimpien juhlapäivien päivämäärä on määritetty ja merkitty gregoriaaniseen kalenteriin, mutta joidenkin uskonnollisten juhlien viettöpäivä riippuu uskontojen omista kuunkierroon perustuvista kalentereista. Jotkin uskontojen juhlat eivät ole mukautuneet suomalaisen yhteiskunnan rytmiin, ja sen takia joitakin juhlia saatetaankin viettää oikean päivän sijasta niitä lähimpänä olevana viikonloppuna. Joissakin kulttuureissa ja uskonnoissa on kuitenkin

tärkeää, että juhlia vietetään juuri oikeina ajankohtina. Jotkin yhteisöt ovatkin yrittäneet tehdä työtä sen puolesta, että esimerkiksi kouluissa huomioitaisiin eri kulttuureiden lasten uskonnolliset juhlat paremmin.

5 Monikulttuurisuus varhaiskasvatuksessa

Jo vuosikymmen sitten Halme ja Vataja (2011, 43) ottivat esiin monikulttuurisuuden. He ymmärsivät, että tulevaisuuden yhteiskunnassa tarvitaan kykyä ymmärtää erilaisia kulttuureita ja niiden monimuotoisuutta, sillä niitä esiintyy jatkuvasti enemmän maassamme. Lapsille varhaiskasvatuksessa opetettavat tiedot ja asenteet eri kulttuureista tukevat sitä, että tulevaisuudessa yhteiskunta olisi tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten taustat voivat olla hyvinkin moninaisia ja lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti keskellä moninaista ympäristöä. Siksi onkin tärkeää oppia tuntemaan eri kulttuureita, jotta voimme ymmärtää erilaisuutta ja toisia ihmisiä paremmin. Koska lapset ottavat oppia aikuisista, varhaiskasvatuksessa päiväkodin työntekijät näyttävät mallia, kuinka suhtaudutaan myönteisesti erilaisiin kulttuureihin, kieliin ja katsomuksiin. Lapsia kannustetaan tutustumaan päiväkodissa rohkeasti toisiin ihmisiin sekä heidän erilaisiin kieliinsä ja kulttuureihinsa. Erilaiset tilanteet päiväkodissa, kuten juhlat, ruokailuhetket ja leikit, ovat hyviä tilanteita pohtia ja keskustella eri kulttuureiden tavoista ja perinteistä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 25.)

Lasten moninaiset kieli- ja kulttuuritaustat nähdään varhaiskasvatuksessa päiväkotia rikastuttavana ominaisuutena. Monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä lapsia rohkaistaan vuorovaikutukseen muiden ihmisten kanssa ja tuetaan lasten kieli- ja kulttuuri-identiteettien sekä itsetunnon kehitystä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 50.) Tast (2017, 19) tarkastelee eri kulttuureita huoltajien näkökulmasta. Monet kokevat tärkeäksi ja hienoksi sen, että heidän lapsensa pääsevät varhaiskasvatuksessa tutustumaan erilaisiin kulttuureihin. Sitä pidetään rikkautena ja sen katsotaan lisäävän lapsen ymmärrystä ihmisten erilaisuutta ja heidän taustojaan kohtaan. Kun lapset oppivat erilaisuudesta jo pieninä, siitä tulee heille luonnollisempaa ja he osaavat suhtautua siihen arvostavalla tavalla tulevaisuudessakin.

Lapset alkavat tunnistamaan erilaisuutta jo varhain, sillä erilaisuuden tiedostaminen on kehittynyt jo 2-3-vuotiailla lapsilla. Lapsille tulee antaa lupa ihmetellä sekä kysellä asioista, ja moninaisuutta voidaan pohtia yhdessä kasvattajan kanssa. Varhaiskasvatuksen moninaisuuskasvatus on suunnattu kaikille, ei vain pelkästään maahanmuuttajataustaisille lapsille. (Halme & Vataja 2011, 44.) Eerola-Pennasen (2020, 244) mukaan maahanmuuttajataustaiset lapset auttavat usein toisia samasta taustasta tulevia ymmärtämään esimerkiksi annettuja ohjeita, jos suomen kieli ja sen ymmärtäminen eivät vielä luonnistu kunnolla. Tällainen lasten välinen

auttaminen ja toisten huomioiminen auttaa lapsia tuntemaan, että he kuuluvat ryhmään ja ovat tärkeä osa sitä. Muihin tutustuminen ja yhdessä leikkiminen voivat onnistua sosiaalisten taitojen avulla, vaikka yhteistä kieltä ei olisikaan.

On tärkeää, että varhaiskasvatuksessa lapset ovat turvallisessa ympäristössä ja ilmapiirissä. Jokaisen lapsen tulisi löytää omia vahvuuksia ja saada kannustusta ja tukea varhaiskasvatuksen henkilöstöltä. Lapsen tulee saada onnistumisen kokemuksia ja tuntea, miltä tuntuu, kun oppii, osaa ja onnistuu jossakin asiassa. Tällaiset kokemukset vahvistavat lapsen itsetuntoa. On varmistettava, että päiväkodissa vallitsee tasa-arvo lasten välillä ja että jokaisella lapsella on samantyyppiset lähtökohdat oppimiseen, riippumatta siitä, minkälainen tausta lapsella on. (Paavola & Talib 2010, 68 & 227.)

5.1 Katsomuskasvatus

Katsomuskasvatus toimii osana kulttuuri- ja kielitietoista varhaiskasvatusta. Se on yleissivistävää ja sisältää osia kulttuurisista, kielellisistä ja katsomuksellisista aiheista, jotka ovat pedagogisin perustein valittuja. Katsomuskasvatus kuuluu kaikille lapsille, ja sen avulla tuetaan heidän kulttuurisen ja katsomuksellisen identiteettinsä kehitystä. Tämän identiteetin rakentumiseen vaikuttaa muun muassa kotona saatu kasvatus ja juhlat, joita vietetään perhepiirissä. Isossa roolissa on myös varhaiskasvatus, jonka pedagogisen toiminnan ja erilaisten kohtaamisten kautta lapsen katsomuksellinen ja kulttuurinen identiteetti saa valtavan määrän vaikutteita. (Lamminmäki-Vartia, Castello & Lahtinen 2022.)

Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksen tavoitteena on lisätä lasten ymmärrystä ja kunnioitusta eri katsomuksia kohtaan. Sen toiminnassa tutustutaan lapsiryhmästä löytyviin uskontoihin ja muihin katsomuksiin. Erilaiset juhlat ja tapahtumat, jotka liittyvät vuodenkiertoon, ovat sopivia tapoja tutkia katsomuksia ja niihin liittyviä perinteitä. Katsomuskasvatus on lapselle apuna yhteiskunnan moninaisuuden ymmärtämisessä, ja se edistää kulttuurista ja sosiaalista osaamista. Toiminnan näkyminen varhaiskasvatuksen arjessa lisää tasa-arvoisuutta ja lasten oikeuksien toteutumista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 45; Lamminmäki-Vartia ym. 2022.)

Opetushallitus (2018) korostaa, että katsomuskasvatuksessa pitää myös tehdä yhteistyötä huoltajien kanssa ja ottaa huomioon heidän katsomuksensa, arvonsa ja taustansa kunnioittavalla tavalla. Joissain tapauksissa huoltaja ei ehkä haluakaan tuoda julki omaa ja perheensä katsomusta. Tällöin on hyvä tietää, että kenenkään ei ole pakko kertoa omaa katsomustaan tai uskontoaan, niin kuin uskonnonvapauslaissa (453/2003) on määritelty. Onkin tärkeää, että katsomuskasvatuksesta muodostuukin keskinäinen ymmärrys huoltajien ja henkilöstön välille hyvän kommunikaation avulla.

5.2 Henkilöstön merkitys ja tehtävä

On tärkeää, että päiväkodissa vallitsee tasa-arvoinen ja muita kunnioittava ilmapiiri lasten, heidän perheidensä ja varhaiskasvatuksen henkilöstön välillä. Lasten ja heidän perheenjäsentensä tulisi kokea perheensä arvokkaaksi riippumatta siitä, minkälainen kulttuuritausta heillä on, eikä kenenkään tulisi kokea varhaiskasvatuksessa vähättelyä. Henkilöstön tulee kunnioittaa ja suhtautua eri kulttuureihin, kieliin, uskontoihin ja katsomuksiin avoimesti ja arvostavasti. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 21.)

Eerola-Pennanen (2020, 253) nostaa esiin sen, että lapset saattavat esittää muiden ihmisten erilaisuuteen liittyviä kysymyksiä. Ne voivat joskus tuntua aikuisista epämukavilta tai niihin voi tuntua hankalalta vastata. On kuitenkin tärkeää, että kysymyksiin ei jätetä vastaamatta ja lapsille ei kerrota kaikkien ihmisten olevan samanlaisia. Muuten he voivat saada vääränlaisen kuvan, että erilaisuudesta ei sovi puhua tai että siinä on jotain negatiivista. Lapselle tulee kertoa erilaisuudesta, vastata hänen kysymyksiinsä ja miettiä asioita yhdessä. On olemassa myös erilaisia välineitä ja keinoja, kuten kirjoja ja pelejä, joiden avulla moninaisuutta ja erilaisuutta voidaan käsitellä. Tällaiset apuvälineet ovat hyviä työvälineitä kasvattajille ja ne auttavat käsittelemään hankalalta tuntuvia asioita lasten kanssa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöltä edellytetään kiinnostusta ja tuntemusta erilaisia kulttuureita ja kieliä kohtaan, jotta he voivat jakaa tietoa ja hyödyntää niitä päiväkodin arjessa. Henkilöstöllä tulee olla myös kykyä tarkastella asioita eri näkökulmista sekä taitoa keskustella asioista rakentavasti ja luoda sen perusteella uusia tapoja toimia päiväkodin arjessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 31.)

Halme ja Vataja (2011, 45) muistuttavat, että henkilöstön vastuulla on toteuttaa toimintaa niin, että lasten kulttuuritaustat tulevat huomioiduiksi ja näkyviksi varhaiskasvatuksen toiminnassa. Henkilöstön on hyvä tarkastella eri kulttuureita ja keskustella niistä yhdessä lasten kanssa ja auttaa heitä näin ymmärtämään erilaisuutta. Asioista on puhuttava arvostavasti ja positiivisessa sävyssä, ennakkoluulojen esiin tuomista välttäen.

Varhaiskasvatuksessa pyritään siis keskustelemaan kulttuureista, yhdenvertaisuudesta sekä tasa-arvosta ja niiden merkityksistä. Varhaiskasvatuksen henkilöstö näyttää lapsille esimerkkiä omilla asenteillaan sekä tiedostamalla että tietoisesti. Siksi aikuisten on hyvä ymmärtää, että lapset ottavat heistä mallia ja heidän on osattava toimia sen mukaisesti. Henkilöstön on tärkeää osoittaa hyvää ja kunnioittavaa asennetta puheissaan, ilmeissään, eleissään ja teoissaan. Heidän tulee myös tarkastella omia asenteitaan ja ennakkoluulojaan. Oleellista on, että aikuiset eivät puhu negatiiviseen sävyyn, kun he kertovat ja keskustelevat lasten kanssa tai lasten kuullen eri kulttuureista. (Eerola-Pennanen 2020, 252.)

Varhaiskasvatuksen henkilöstö tarvitsee rohkeutta tarkastella omia näkemyksiään ja kehittää itseään. Tietoisuuden lisääminen erilaisista katsomuksista ja kulttuureista kehittää henkilöstön ammatillista osaamista. Olisi tärkeää, että työyhteisö jakaisi keskenään omia tietojaan, kokemuksiaan ja osaamistaan toisilleen. Näin voitaisiin yhdessä kehittää varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria ja laajentaa henkilöstön osaamista. (Lamminmäki-Vartia & Kuusisto 2017, 150.) Varhaiskasvatuksen henkilöstölle on hyötyä tietojen sekä taitojen kartuttamisesta ja päivittämisestä. Päiväkodin henkilöstö voi tarkkailla omaa monikulttuurisuustuntemusta ja sen kehitystä dokumentoinnin avulla sekä käymällä mahdollisissa lisäkoulutuksissa, joista voi saada lisätietoa ja uusia taitoja omaan työhönsä. (Paavola & Talib 2010, 234.)

Paavola ja Talib (2010, 74) ottavat esiin senkin, miten kulttuurien moninaistuminen saattaa varhaiskasvatuksessa aiheuttaa toisinaan myös epävarmuutta henkilöstölle, jolta vaaditaan oman arvomaailman tarkastelua ja katsomuksen laajentamista. Tärkeintä lapsen näkökulmasta katsottuna on kuitenkin se, että varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on positiivinen ja avoin asenne lapsen kulttuuria ja taustaa kohtaan.

5.3 Yhteistyö huoltajien kanssa

Varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lasten huoltajien välisellä yhteistyöllä luodaan turvallisuutta lapsille (Kangas ym. 2021, 102). Varhaiskasvatuksen henkilöstön on tärkeää olla kunnioittavia ja arvostavia lasten lisäksi myös heidän perheitänsä kohtaan. Henkilöstö tukee lasten huoltajia kasvatuksessa ja heidän kanssaan voi keskustella myös kulttuureihin liittyvistä asioista ja mahdollisista niihin liittyvistä kysymyksistä. (Eerola-Pennanen 2020, 253.) Kuten Paavola (2017, 198-199) huomauttaa, kunnioittava vuorovaikutus ja lapsen perheen huomioiminen varhaiskasvatuksessa tukee lapsen identiteetin kehitystä. Identiteetin kehitys sekä lapsen hyvinvointi ovat vahvasti yhteydessä hänen vanhempiensa sekä muiden arjessa toimivien aikuisten, kuten varhaiskasvatuksen henkilöstön, kanssa.

Halme ja Vataja (2011, 82-83) kuvaavat, miten pohja huoltajien ja henkilöstön yhteistyölle luodaan heti ensitapaamisella, kun lapsi aloittaa päivähoidossa. Varhaiskasvatussuunnitelman tekemiseen liittyvät keskustelut rakentavat yhteistyötä ja yhteyttä kasvattajien ja huoltajien välille. Jos kyseessä on maahanmuuttajataustainen perhe, jonka kanssa ei löydy yhteistä kieltä, otetaan keskusteluihin avuksi tulkki. Vanhemmille on hyvä kertoa päiväkodin toiminnasta, päivärytmistä, tavoitteista ja tarkoituksista. Vanhemmat puolestaan voivat kertoa omasta kulttuuristaan ja tavoistaan toimia. Tapaamisissa käydään läpi ja keskustellaan, liitetykö heidän kulttuuriinsa joitakin asioita, joita tulee ottaa huomioon varhaiskasvatuksessa. Vanhemmat tuntevat lapsensa parhaiten, joten heidän antama tieto on tärkeää ja arvokasta varhaiskasvatuksen henkilöstölle.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöllä saattaa joskus olla ennakkokäsityksiä lasten huoltajista ja heidän kulttuureistaan. Ne eivät kuitenkaan saisi vaikuttaa henkilöstön ja perheiden välisiin suhteisiin eivätkä näkyä kasvatuksessa. Jotta ristiriidoilta ja ennakkokäsityksen aiheuttamilta haitoilta vältytään, tarvitaan jatkuvaa keskustelua ja vuorovaikutusta henkilöstön ja huoltajien välillä sekä avointa mieltä ja yhteistyötä. Maahanmuuttajataustaiset vanhemmat usein mielellään kertovat omasta kulttuuristaan. Lasten huoltajat tuntevat lapsensa ja heidän kasvunsa sekä kehityksensä ja varhaiskasvatuksen henkilöstö kertoo puolestaan päiväkodin toimintatavoista ja arvoista. (Paavola & Talib 2010, 234.)

Varhaiskasvatuksen henkilöstö kuuntelee lasten perheiden tarpeita ja ottaa ne huomioon työhönsä. Henkilöstö tukee lapsen perhettä ja auttaa lapsen kasvatukseen liittyvissä asioissa parhaansa mukaan. Tulkkia voidaan käyttää tarvittaessa apuna myös esimerkiksi vanhempainiloissa ja muissa henkilöstön ja perheiden välisissä keskusteluissa. Tulkin avulla perheiden osallisuutta voidaan lisätä ja kommunikointia sekä vuorovaikutusta helpottaa. (Halme & Vataja 2011, 71-72.)

Halme ja Vataja (2011, 73-75) muistuttavat, miten eri kulttuureissa voi olla hyvinkin erilaisia lasten kasvattamiseen liittyviä tapoja, ja lasten huoltajilla voi olla erilaisia odotuksia ja käsityksiä varhaiskasvatuksesta. Siksi maahanmuuttajataustaisten perheiden kanssa kasvatuksesta käytävän keskustelun tulisi olla sellaista, että kumpaakin kulttuuria ja kummankin näkemyksiä arvostetaan. Kaiken lähtökohdaksi on kuitenkin aina lapsen hyvinvointi ja etu. Keskustelun tulee olla avointa, arvostavaa ja luottamuksellista puolin ja toisin. Silloin löydetään usein yhteisiä tapoja toimia, jotka ovat lapselle parhaaksi.

Toimiva yhteistyö varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lasten huoltajien välillä vaatii jatkuvaa vuorovaikutusta ja keskustelua. Vastuu yhteistyön synnystä ja toteutumisesta on varhaiskasvatuksen henkilöstöllä, jonka tulee kuunnella perheitä, niiden ajatuksia ja toiveita, jotta voidaan saavuttaa tarvittava luottamus. Avoin keskustelu ja toisen arvostaminen on tärkeää. Huoltajien kuunteleminen ja aito läsnäolo luovat heille tunteen siitä, että heidän ajatuksiensa ollaan kiinnostuneita. (Halme & Vataja 2011, 74-75.)

Päiväkodin työyhteisössä on hyvä miettiä, kuinka toimia tilanteessa, jossa lasten huoltajien ja päiväkodin tavat kasvatuksessa eroavat huomattavan paljon. Varhaiskasvatuksen toiminnan sisällön, tavoitteiden ja tarkoituksien avaaminen huoltajille on oleellista, koska se voi auttaa heitä ymmärtämään, miksi päiväkodissa toimitaan tietyllä tavalla. Varhaiskasvatusta ohjaavat lait ja asetukset, mutta niiden lisäksi on tietysti tärkeää kuunnella ja ymmärtää perheiden näkemyksiä ja kunnioittaa niitä. Pitää löytää yhteinen ymmärrys ja tavat toimia. Jos syntyy väärinymmärryksiä tai jokin asia vaivaa, on parasta ottaa asia puheeksi ja selvittää se yhdessä. Asioita ei kannata jäädä pohtimaan yksin, vaan tulee keskustella niistä ja etsiä yhteisiä hyviä tapoja toimia. (Halme & Vataja 2011, 77.)

Henkilöstön ja lasten huoltajien välisen yhteyden luomiseen ja luottamuksen syntymiseen voi mennä pidemmän aikaa. Se voi vaatia pidempiaikaista tutustumista ja toistuvia kohtaamisia. Jatkuvat kohtaamiset, keskustelut ja kuulumisten vaihdot luovat yhteyttä pikkuhiljaa ja rakentavat luottamusta henkilöstön ja huoltajien välille. Myös henkilöstön hyvä suhde lapseen auttaa huoltajia luottamaan kasvattajaan, kun he huomaavat, että henkilöstö ajattelee ja toimii heidän lapsensa parhaaksi. Myös huoltajien toiveiden kuunteleminen ja huomioiminen auttaa heitä luottamaan ja antaa tunteen, että heitä arvostetaan ja heidän näkemyksiään kuunnellaan. Koska huoltajien luottamus kasvattajiin ei välttämättä synny hetkessä, varhaiskasvatuksen henkilöstön tulee sietää keskeneräisyyttä ja rakentaa yhteyttä pikkuhiljaa. (Halme & Vataja 2011, 75.)

Halme ja Vataja (2011, 76) määrittelevät, että yhteistyössä ei ole tarkoituksena väitellä tai arvioida toista osapuolta. Siinä keskustellaan, kuunnellaan ja annetaan tilaa kummankin osapuolen ajatuksille. Kun dialogi toteutuu, pystytään paremmin ymmärtämään erilaisia kulttuureita ja käsittelemään niiden välisiä eroja. Mitä enemmän varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on tietoa lapsista ja heidän kulttuureistaan, sitä helpompaa on työskennellä heidän parissaan.

5.4 Juhlien viettäminen

Erilaiset juhlat pyritään huomioimaan varhaiskasvatuksessa ja niihin valmistaudutaan kuhunkin juhlaan sopivilla tavoilla. Juhlat ja niiden viettäminen ovat tärkeitä hetkiä päiväkodissa, sillä ne tuovat oman lisänsä päiväkodin toimintaan ja ovat lapsille merkityksellisiä kokemuksia. Juhlien vieton myötä lapset oppivat eri kulttuureista hauskalla ja kiinnostavalla tavalla. Joka vuosi toistuvat juhlat rytmittävät vuotta ja aikaa. Juhlien saapumista odotetaan ja niihin valmistaudutaan etukäteen juhlaan kuuluvilla perinteisillä tavoilla. Juhlien valmisteluun ja niiden viettoon saattavat liittyä esimerkiksi sopivien askartelujen ja koristelujen tekeminen, laulujen laulaminen ja leikkien leikkiminen. (Helenius & Lummelahti 2018, 117-118.)

Juhlat ja niihin liittyvät perinteet ovat tärkeä osa eri kulttuureita. Kun niitä vietetään yhdessä, lapset saavat uusia kokemuksia ja oppivat samalla uutta. Erilaisten juhlien viettoon voi kuulua esimerkiksi tanssiminen, musiikki tai ruoka ja niiden kautta lapsi pääsee kokemaan uusia elämyksiä. Kun varhaiskasvatuksessa vietetään eri kulttuuritaustaisten lasten kulttuureihin liittyviä juhlia, lapset kokevat, että heidän kulttuurinsa huomataan ja sitä arvostetaan. Kun lapsi pääsee kertomaan omasta kulttuuristaan muille lapsille, hän kokee ylpeyttä taustastaan ja huomaa, että muut lapset ovat innoissaan kuulemassa ja oppimassa häneltä jotakin uutta. Tällaiset kokemukset ovat tärkeitä lapsille, sillä ne lisäävät ylpeyttä ja arvostusta omaa kulttuuria kohtaan ja vahvistavat samalla lapsen itsetuntoa. (Halme & Vataja 2011, 47.)

Yksinkertaisetkin juhlaperinteet ja niiden huomioiminen varhaiskasvatuksessa antavat mahdollisuuksia oppia uutta. Lapset ovat innokkaita tarttumaan uusiin asioihin ja toimivat ennakkoluulottomasti kohdatessaan jotakin uutta. Siksi olisikin tärkeää, että aikuiset eivät rajoitaisi lapsia omilla asenteillaan tai ennakkoluuloillaan, vaan rohkaisivat ja kannustaisivat lapsia uuden kulttuurin kohtaamiseen. (Lamminmäki-Vartia & Kuusisto 2017, 154.)

Päiväkodeissa on erilaisia tapoja ja menetelmiä esitellä eri kulttuureita. Siellä saatetaan esimerkiksi lukea satuja ja kirjoja, jotka kertovat eri kulttuureista ja maista. Käytettävissä voi olla maailmankartta tai karttapallo tai saatetaan viettää ”maailmanmatkaaja” -viikkoa, jonka aikana tutustutaan monien eri maiden kulttuureihin yhdessä. Lapset saavat silloin esimerkiksi tuoda kotoaan erilaisia asioita, esineitä tai kuvia, jotka kertovat lapsen omasta kulttuurista. Niiden avulla lapset pääsevät itse kertomaan omasta taustastaan muille ryhmän lapsille. Myös lasten vanhempia voidaan osallistaa toimintaan mukaan ja heitä voidaan kutsua ryhmään kertomaan omasta kulttuuristaan ja esimerkiksi opettamaan lapsille jokin heidän kulttuuriinsa liittyvä leikki tai laulu. Tällaiset tavat ovat lapsista usein innostavia ja hauskoja muotoja tutustua uusiin kulttuureihin ja maihin. (Halme & Vataja 2011, 46-47.)

Lamminmäki-Vartia ja Kuusisto (2017, 153) muistuttavat, että lapsen ei kuitenkaan tarvitse kertoa omasta taustastaan tai joutua oman kulttuurinsa esittelijäksi, jos hän tai hänen perheensä ei niin halua. Tiukka kategorisointi ei tue lapsen identiteetin kehitystä. On hyvä keskustella lapsen huoltajien kanssa, kuinka perheen kulttuuria tuodaan esille sopivalla tavalla.

6 Kehittämistyö

Opinnäytetyön muoto on kehittämistyö, jonka tarkoituksena oli laatia yhteistyöpäiväkodille sähköisessä muodossa oleva ideapankki, johon koottiin eri kulttuurien ja maiden juhlapäiviin liittyviä askarteluja ja leikkejä. Ideat on suunnattu 5-vuotiaille lapsille. Ideapankin tavoitteena on toimia henkilöstön työvälineenä, jonka avulla voidaan tuoda monikulttuurisuutta esille päiväkodin toimintaan ja lisätä tietoisuutta eri kulttuurien ja maiden juhlapäivistä. Ideapankista pyrittiin tekemään visuaalisesti mahdollisimman havainnollinen ja selkeä, jotta henkilöstön on helppo käyttää sitä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Askartelut mallinnettiin niitä kuvaavilla selosteilla ja pääasiassa itse otetuilla kuvilla, joista näkyy lopputulos ja tarvittaessa askartelun vaiheet. Ideapankki koottiin sähköiseen muotoon, jotta sitä voidaan jakaa helposti ja se on hyvin saatavilla. Yhteistyöpäiväkodin 5-vuotiaiden lasten ryhmässä toteutettiin kolme toimintatuokiota, joissa havainnoitiin, kuinka ideapankkiin valitut ideat sopivat suunnatulle ikäryhmälle ja pitävätkö lapset niistä. Lapsilta saadun palautteen lisäksi arvioinnissa hyödynnettiin ryhmän henkilöstöltä kerättyä palautetta sekä opinnäytetyön tekijöiden omaa kokemusta kehittämistyön tekemisestä.

Kehittämiprosessiin kuuluu yhteensä seitsemän vaihetta, jotka usein limittyvät toisiinsa kehittämistyötä tehdessä. Vaiheet ovat: kehittämistarpeiden tunnistaminen, ideointivaihe, suunnitteluvaihe, toteutusvaihe, tulokset ja/tai tuotokset, arviointivaihe sekä päätös ja tulosten levittäminen. (Salonen, Eloranta, Hautala & Kinos 2017, 51.) Alla olevasta kuvioista näkyy ideapankin tekoprosessi, jonka etenemisestä kerrotaan tässä sekä seuraavassa luvussa.

Kuvio 1: Kehittämistyöprosessi

6.1 Kehittämistarve, ideointi ja suunnittelu

Kehittämiproessin ensimmäisessä vaiheessa tulee tunnistaa kehittämistarve, jota lähdetään viemään eteenpäin. Tärkeää on perustella muutoksen tarpeet ja tehdä aiheelle alustava rajaus. (Salonen ym. 2017, 56.) Kun opinnäytetyötä alettiin tekemään, yhteistyöpäiväkoti löytyi helposti ja nopeasti. Aihetta mietittäessä päiväkodista kerrottiin, että heillä on tavoitteena tuoda eri kulttuureita näkyviksi arjessa ja toiminnassa. Juhlien avulla eri kulttuureihin tutustuminen koetaan usein kiinnostavaksi ja innostavaksi. Lisäksi leikit ja askartelut ovat lapsille mielekkäitä tapoja oppia uusista asioista. Sen takia eri kulttuureita ja maita päätettiin lähestyä juhlapäivien kautta, leikein ja askarteluin. Keskustellessa kävi ilmi, että heillä ei ollut materiaalia eri kulttuurien ja maiden juhlapäiviin liittyvistä askarteluista ja leikeistä, joita voisi käyttää apuna varhaiskasvatuksen toimintaa suunnitellessa ja toteuttaessa. Opinnäytetyön aihe tuntui siis tarpeelliselta ja ajankohtaiselta. Siitä laadittiin aiheanalyysi ja se esitettiin opinnäytetyöseminaarissa.

Ideointivaiheessa pohditaan, mitä muutoksia kehittämiskohteeseen kaivataan ja kuinka nämä muutokset voidaan saavuttaa. Tässä vaiheessa asetetaan alustavat tavoitteet sekä suunnitelma etenemisestä. Seuraavassa vaiheessa, eli suunnitteluvaiheessa, täsmennetään ideointivaiheessa asetettuja tavoitteita ja etenemissuunnitelmaa, perehdytään kirjallisuuteen ja jaetaan toimijoiden vastualueet sekä tehtävät. Suunnitteluvaiheessa laaditaan myös kirjallinen suunnitelma, josta tulee käydä ilmi muun muassa tavoitteet, etenemisvaiheet, toimijat, kehittämismenetelmät ja arviointitavat. (Salonen ym. 2017, 58-60.) Ideapankin ideointi ja suunnittelu aloitettiin yhteisellä palaverilla yhteistyöpäiväkodin kanssa. Päiväkodin toiveena oli, että ideapankkiin löytyisi ainakin Suomen, Venäjän, Albanian ja kurdien juhlapäiviin liittyviä, 5-vuotiaille lapsille suunnattuja ideoita. Lisäksi yhdessä sovittiin, että ideapankki kootaan sähköiseen muotoon, jotta sitä voidaan jakaa helposti ja se on hyvin saatavilla. Sen tekemiseen ja sisältöön saatiin muuten hyvin vapaat kädet, ja päiväkotit odotti innolla, minkälaisia ideoita siihen löydetään. Ideapankin tavoitteeksi määritettiin, että sen avulla voidaan tuoda monikulttuurisuutta esille päiväkodin toimintaan ja lisätä tietoisuutta eri kulttuurien ja maiden juhlapäivistä. Ideapankista pyrittiin tekemään mahdollisimman havainnollinen ja selkeä, jotta henkilöstön on helppo käyttää sitä työvälineenä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yhteistyöpäiväkodin kanssa sovittiin myös kolmesta toimintatuokiosta, jotka toteutettiin 5-vuotiaiden lasten ryhmässä. Niissä oli tarkoituksena päästä havainnoimaan toimintaa ja keräämään palautetta lapsilta. Tuokioiden pitämistä varten haettiin ja saatiin Espoon kaupungin myöntämä tutkimuslupa ja ennen tuokioita päiväkotiin vietiin huoltajille annettavia suostumuskyseilyjä, joilla kysyttiin lupa lasten osallistumisista tuokioihin.

Nykyään eri kulttuurituotteita sisältävät materiaalit saatetaan joskus liittää kulttuuriseen appropriatioon eli omimiseen, jossa valtakulttuuri alkaa hyödyntää jonkin vähemmistökulttuurin henkilöitä, ruokia, tapoja tai pukeutumista. Tämä tuli myös ottaa huomioon ideapankin suunnittelussa. Leikeissä ja askarteluissa pidettiin tärkeämpänä tiedon jakamista, kulttuurien juhlaperinteisiin tutustumista ja niiden myötä kulttuuriseen suvaitsevaisuuteen kasvattamista kuin pelkoa vääränlaisesta omimisesta.

Opinnäytetyön teon alkuvaiheessa tutustuttiin vastaavanlaisiin materiaaleihin, joita oli jo olemassa. Ylipäätään eri kulttuurien ja maiden askartelu- ja leikki-ideoita löytyi jonkin verran, mutta nimenomaan juhlapäiviin liittyviä ideoita oli haastavampaa löytää. Suomenkielisten sivustojen ja kirjojen lisäksi tutustuttiin myös englanninkielisiin materiaaleihin, jotta saatiin kerättyä monipuolisempaa tietoa. Tässä vaiheessa laadittiin myös kirjallinen suunnitelma ja se esitettiin opinnäytetyöseminaarissa. Suunnitelma hyväksyttiin ja sen jälkeen siirryttiin seuraavaan vaiheeseen.

6.2 Toteutus ja toimintatuokioiden havainnointi

Kehittämisen prosessin toteutusvaihe alkaa, kun suunnitteluvaiheessa laadittu kirjallinen suunnitelma on hyväksytty. Vaikka toteutusvaiheessa edetään suunnitelman mukaisesti, on kuitenkin hyvä pitää mielessä, että suunnitelmaa voidaan tarkentaa prosessin edetessä. Kehittämisen prosessia toteuttaessa tekijöiltä vaaditaan usein muun muassa vastuullisuutta, sitkeyttä, suunnitelmallisuutta ja vuorovaikutteisuutta. Palautteen saamisesta ja ohjauksesta on hyötyä prosessin onnistumisen sekä oppimisen kannalta. (Salonen ym. 2017, 62.)

Yhteistyöpäiväkodin toive otettiin huomioon ja ideapankkiin pyrittiin löytämään Suomen ja Venäjän lisäksi Albanian ja kurdien juhlapäiviin liittyviä askarteluja ja leikkejä. Edellä mainittujen lisäksi ideapankkiin etsittiin ideoita myös muutamista muista kulttuureista ja maista, jotta sinne saatiin enemmän ja monipuolisemmin sisältöä. Tarkoituksena oli löytää ideoita juhlapäivistä, joita ei välttämättä usein huomioida varhaiskasvatuksessa. Joihinkin juhlapäiviin oli hankalampaa löytää valmiita askartelu- ja leikki-ideoita, joten joitakin askarteluohjeita päädyttiin itse soveltamaan juhlapäiviin ja 5-vuotiaille lapsille sopiviksi.

Yhteistyöpäiväkodin 5-vuotaiden lapsiryhmässä toteutettiin yhteensä kolme toimintatuokiota. Ennen varsinaisia tuokioita käytiin tutustumassa päiväkodin tiloihin sekä käytössä oleviin materiaaleihin. Tutustumiskerran jälkeen toimintatuokiot suunniteltiin ja niihin valittiin ohjattaviksi kolme erilaista askartelua, jotka kaikki ovat eri kulttuureista ja maista. Kaikki kolme tuokiota toteutettiin yhteistyöpäiväkodin taidehuoneessa. Ensimmäiseen toimintatuokioon osallistui kahdeksan lasta, toiseen seitsemän lasta ja kolmanteen kahdeksan lasta. Yhtäaikaaisesti askartelemassa oli kolmesta neljään lasta. Jokaisessa toimintatuokiossa aikaa meni yhteensä noin tunti.

Tuokioiden tärkeimpinä tavoitteina oli havainnoida sitä, kuinka askartelut sopivat juuri 5-vuotiaille lapsille ja pitävätkö lapset niistä. Mukana olleilta kysyttiin askartelujen päätteeksi, mitä he pitivät tehdyistä askarteluista. Ohjaukset ja havainnointi toteutettiin opinnäytetyön tekijöiden kesken kahdestaan ilman päiväkodin omaa henkilöstöä. Lapsista ei kerätty mitään tunnistettavia henkilötietoja, eikä heidän töitään luovutettu opinnäytetyön tekijöiden haltuun tai kuvattu.

6.2.1 Ensimmäinen toimintatuokio

Ensimmäiseen toimintatuokioon osallistui yhteensä kahdeksan lasta ja se toteutettiin päiväkodin taidehuoneessa. Paikalle mentiin hyvissä ajoin ennen ohjauksen alkua tekemään tarvittavat valmistelut. Ensimmäisen tuokion askarteluksi valittiin Albanian lasten päivään liittyvä ilmapalloonaskartelu. Askartelussa (Liite 1) värikkästä kartongista leikattiin ääri viivoja pitkin ilmapalloon, sidottiin siihen naru ja maalattiin sille silmät ja suu. Halutessaan ilmapalloon sai

tehdä myös muita koristeluja. Tämä askartelu valikoitui ohjattavaksi, sillä yhteistyöpäiväkodin toiveena oli saada ideapankkiin Albanian juhlapäiviin liittyvää materiaalia.

Tuokion aluksi lapsilta kysyttiin, onko Albania heille tuttu maa ja mitä he tietävät siitä. Muutama lapsi kertoi, että he ovat kuulleet Albaniasta, mutta he eivät juuri osanneet kertoa siitä enempää. Lapsille kerrottiin lyhyesti Albaniasta sekä lasten päivästä. Lisäksi keskusteltiin siitä, kuinka ilmapallot liittyvät iloiseen juhlaan ja kuinka askartelu on tarkoitus toteuttaa. Mukana oli aikaisemmin tehty mallikappale, jolla pystyttiin näyttämään, minkälainen askartelu on tarkoitus tehdä.

Lapset vaikuttivat olevan innoissaan ja alkoivat askartelemaan reippaasti. Askartelun lomassa ilmapallojen kautta syntyi keskustelua myös vapusta. Keskustelu ajautui myös muihin kulttuurisiin ja juhlapäiviin. Esille nousi lasten aloitteesta muslimien ramadanin päätteeksi viettämä Id al-fitr -juhla, josta osalla lapsista oli enemmän tietoa. Lapset olivat selkeästi kiinnostuneita erilaisista juhlapäivistä sekä niihin liittyvistä koristeluista. Havainnoinnin pohjalta todettiin myös, että lapset näyttivät pitävän askartelusta. Toiset halusivat laittaa ilmapallolle vain suun ja silmät, mutta suurin osa lapsista innostui värien käytöstä ja koristelemisesta enemmän. Jokainen sai tehdä ilmapallosta omanlaisensa ja pääsi toteuttamaan luovuuttaan.

Askartelutuokion päätteeksi lapsilta kysyttiin, mitä he pitivät toteutetusta askartelutuokiosta. Kaikki sanoivat, että askartelu oli kiva ja osa lapsista olisi halunnut tehdä heti perään toisen samanlaisen ilmapallon. Ilmapalloaskartelun ohje päättyi ideapankkiin juuri sellaisena kuin se oli suunniteltukin.

6.2.2 Toinen toimintatuokio

Toinen toimintatuokio toteutettiin ensimmäisen kerran tapaan samaisessa taidehuoneessa ja paikalle mentiin taas hyvissä ajoin tekemään tarvittavat valmistelut. Tällä kertaa tuokioon osallistui yhteensä seitsemän lasta. Toisessa tuokiossa toteutettiin kurdien ja persialaisten viettämään uudenvuodenjuhlaan, Newroziin, liittyvä kananmuna-askartelu. Askartelussa (Liite 2) valkoisesta kartongista leikattiin irti kananmunan muotoinen soikio, jonka keskikohta leikattiin irti niin, että jäljelle jäi kartongin reunat. Keskelle liimattiin eri värisiä silkkipaperisui-kaleita. Tämä askartelu valikoitui ohjattaviksi, sillä yhteistyöpäiväkodin toiveena oli saada ideapankkiin myös kurdien juhlapäiviin liittyviä askartelu- ja leikki-ideoita.

Tuokion aluksi lapsilta kysyttiin, ovatko he kuulleet Newroz-juhlasta. Juhla ei ollut tuttu askartelussa mukana olleille lapsille. Heille kerrottiin lyhyesti juhlan vietosta ja siihen liittyvistä perinteistä, kuten juhlapöytään kuuluvista koristemaalatuista kananmunista, joihin tuokioon valittu askartelu liittyi. Mukana oli taas mallikappale tuokiossa toteutettavasta askartelusta.

Heti toimintatuokion alussa, kun lapset näkivät mallikappaleen askartelusta, he arvelivat, että kyseessä on pääsiäismuna-askartelu. Askartelun aikana keskusteltiin myös pääsiäisestä ja siitä, kuinka askartelu sopisi hyvin myös pääsiäisen teemaan. Lapset lähtivät tähänkin askarteluun reippaasti mukaan ja havainnoinnin pohjalta todettiin, että lapset pitivät siitä. He laittoivat valmiita askarteluja ikkunaa vasten niin, että luonnonvalo muutti silkkipaperien värejä ja ihailivat niitä.

Lapsilta kysyttiin, mitä he pitivät askartelusta. Kaikki sanoivat, että askartelu oli kiva ja yksi lapsista olisi halunnut tehdä heti perään toisen samanlaisen kananmunan. Useamman lapsen mielestä kivointa askartelussa oli silkkipaperisuikaleiden liimaaminen. Havainnointien ja lasten antamien palautteiden pohjalta kananmuna-askartelu todettiin sopivaksi ideapankkiin.

6.2.3 Kolmas toimintatuokio

Kolmas toimintatuokio toteutettiin aikaisempien kertojen tapaan päiväkodin taidehuoneessa ja tuokioon osallistui yhteensä kahdeksan lasta. Kolmannen askartelun teemaksi valikoitui Hanami, Japanin kirsikkapuujuhla. Askartelu otettiin tuokioon ajankohtaisuutensa vuoksi; ohjaus toteutettiin huhtikuun lopussa ja kirsikkapuut kukkivat Suomessa toukokuussa. Askartelussa (Liite 3) tehtiin omat kirsikkapuut. Jokainen lapsi piirsi ruskealle kartongille oman kätensä ja leikkasi sen irti. Siten muodostunut puun runko liimattiin valkoiseen kartonkiin ja sen jälkeen siihen painettiin muovipullon pohjalla maalilla vaaleanpunaisia kukkia.

Tuokion alussa lapsilta kysyttiin, onko Japani heille tuttu maa. Useampi lapsi oli kuullut Japanista ja yksi lapsista kertoi, että hän oli juuri tutkinut karttapalloa ja nähnyt Japanin siellä. Lapsille kerrottiin Hanami-juhlaan kuuluvista perinteistä ja siitä, kuinka juhlaa vietetään aina kirsikkapuiden kukinnan aikaan. Lapsille mainittiin, että niitä kasvaa myös Suomessa ja että niiden voi nähdä pian kukkivan.

Lapset askartelivat jälleen innoissaan ja havainnoin perusteella todettiin, että lapset pitivät askartelusta. Käden leikkaaminen irti paperista oli toisille hieman haastavampaa, mutta se oli hyvää saksien käytön harjoitusta lapsille. Palautetta kysyttäessä kaikki lapset sanoivat askartelun olleen kiva ja suurimman osan mielestä parasta oli kistaa muovipullon pohja maaliin ja painella sillä kukkia puuhun. Lapset innostuivatkin painelemaan kukkia runsaasti ja käyttivät siinä luovuuttaan. Askarteluista tuli todella hienonnäköisiä. Muutama lapsista mainitsi, että he aikovat tarkkailla ulkona, näkyykö jossain pian kukkivia kirsikkapuita. Myös kirsikkapuus-askartelu todettiin sopivaksi ideapankkiin, vaikkakin se oli kolmesta askartelutyöstä vaativin.

Toimintatuokioiden jälkeen käytiin läpi yleisiä havaintoja, joita kaikista kolmesta toimintatuokiosta oli tehty. Positiivisena asiana mieleen jäi, kuinka lapset selkeästi tykkäsivät askarteluista ja kuinka he juttelivat eri juhlapäivistä ja nostivat niitä myös itse esiin askartelujen lomassa. Esille nousi myös ajatus, että tuokioissa olisi voinut olla mukana kartta, josta olisi

voinut näyttää lapsille niitä maita, joista keskusteltiin ja joiden kulttuureista askarteluja toteutettiin. Kokonaisuudessaan toimintatuokiot olivat onnistuneita ja niiden avulla totesimme ideat toimiviksi ja sopiviksi 5-vuotiaille.

6.3 Ideapankin sisältö

Viidennessä vaiheessa tarkastellaan tehtyjä tuloksia ja/tai tuotoksia. Tuotoksella voidaan tarkoittaa esimerkiksi laadittua opasta tai perehdytyskansiota. Tärkeää on huomioida hyödyn kohteena olevien henkilöiden ajatukset ja näkemykset siitä, kuinka haluttuja tuloksia saavutettiin. (Salonen ym. 2017, 63.)

Ideapankin juhlat, ohjeet, leikit ja askartelut koottiin suunnitellusti sähköiseen muotoon ja siitä pyrittiin tekemään tavoitteiden mukaisesti mahdollisimman havainnollinen ja selkeä. Ideapankkia koostaessa pohdittiin, kannattaako sen edetä kulttuurien vai kuukausien mukaisesti. Lopulta se päätettiin laatia siten, että se etenee kuukausien mukaisesti, tammikuusta joulukuuhun. Sen todettiin olevan selkeämpi ja loogisempi järjestys. Ideapankkia suunniteltaessa todettiin myös, että jokaiseen siinä olevaan juhlapäivään on hyvä kirjoittaa lyhyt kuvaus juhlasta ja sen perinteistä. Tekstiosuudet pidettiin kuitenkin hyvin lyhyinä ja yksinkertaisina, jotta niiden lukemiseen ei mene liikaa aikaa ja ne voidaan kertoa myös lapsille.

Ideapankkiin lisättiin esimerkkikuvia askarteluista sanallisten ohjeiden tueksi, jotta niiden avulla olisi helpompi hahmottaa, minkälainen askartelu on kyseessä. Yhtä netistä otettua kuvaa lukuun ottamatta askartelujen esimerkkikuvat on itse tehty ideapankkia varten. Jotta siitä saatiin visuaalisesti mielenkiintoisemman näköinen, lisättiin jokaiselle sivulle sopiva taustakuva ja käytettiin muutamia erilaisia kirjasinlajeja selkeyttämään tekstejä. Ulkomuoto pyrittiin pitämään kuitenkin melko yksinkertaisena, jotta ideapankkia olisi helppo lukea eivätkä olennaiset asiat jäisi ylimääräisten koristelujen varjoon.

Lopulta ideapankkiin päätyi yhteensä yksitoista juhlapäivää seitsemästä eri kulttuurista ja maasta. Mukana on Venäjän joulu, Maslenitsa ja uusi vuosi, Saamelaiden kansallispäivä, Albanian Dita e Verës ja lasten päivä, kurdien Newroz, Japanin Hanami, Suomen luonnon päivä ja itsenäisyyspäivä sekä kansainvälinen YK:n rauhanpäivä. Askarteluideoita on yhteensä kolme toista ja leikki-ideoita kaksi.

7 Arviointi

Kehittämisprosessin kuudes vaihe on arviointivaihe. Ei ole olemassa yhtä oikeaa tapaa toteuttaa arviointia, vaan se tulee suunnitella kyseessä olevaan prosessiin sopivaksi ja sitä voidaan

toteuttaa myös jatkuvasti prosessin aikana, jo ennen kuudennen vaiheen saavuttamista. Arvioinnissa pyritään tarkastelemaan, kuinka kehittämistyölle asetetut tavoitteet saavutettiin ja saatiinko toivottuja muutoksia aikaan. Arviointivaiheessa laaditaan loppuraportti, jossa esitellään kaikki työn vaiheet. (Salonen ym. 2017, 65.) Arviointi koettiin tärkeäksi osaksi opinnäytetyötä, jotta pystyttiin selvittämään, kuinka määritetyt tavoitteet saavutettiin ja kuinka työn teossa onnistuttiin. Palautetta saatiin toimintatuokioihin osallistuneilta lapsilta sekä ryhmän henkilöstöltä. Lisäksi itsearviointia tehtiin koko opinnäytetyön teon ajan ja sen avulla pyrittiin kehittämään ideapankkia paremmaksi versioksi. Palautetta pyydettiin myös päiväkodin kieli- ja kulttuuriopettajalta sekä johtajalta, mutta valitettavasti he eivät ehtineet antaa palautetta.

Ideapankin tavoite on toimia henkilöstön työvälineenä, jonka avulla voidaan tuoda monikulttuurisuutta esille päiväkodin toimintaan ja lisätä tietoisuutta eri kulttuurien ja maiden juhlapäivistä. Ideapankista pyrittiin tekemään mahdollisimman havainnollinen ja selkeä, jotta henkilöstön on helppo käyttää sitä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Opinnäytetyön tekijät kokevat, että tavoitteet saavutettiin. Juhlapäiviin liittyviä askartelu-, ja etenkin leikkiideoita oli aluksi yllättävän haastavaa löytää, mutta ideapankkiin onnistuttiin keräämään innostavaa, 5-vuotiaille lapsille sopivaa sisältöä. Askarteluideoita onnistuttiin myös itse soveltamaan juhlapäiviin ja suunnatulle ikäryhmälle sopiviksi. Ideapankin sisällön avulla monikulttuurisuutta voidaan tuoda näkyväksi päiväkodin toimintaan ja samalla lisätä tietoisuutta juhlapäivistä. Sisällön lisäksi ideapankista tuli myös visuaalisesti mielenkiintoinen, selkeä ja helppokäyttöinen. Opinnäytetyön tekijät ovat tyytyväisiä työnsä lopputulokseen.

Yhteistyöpäiväkodissa pidetyt toimintatuokiot olivat onnistuneet ja oli mukava huomata, kuinka lapset olivat innostuneita ja keskustelivat eri juhlapäivistä. Tuokioiden ohjaus ja havainnointi sujui hyvin. Myös lapsilta saatu palaute oli positiivista. Ryhmän henkilöstöltä palautetta kysyttiin valmiin, sähköisen palautelomakkeen avulla. Saadussa palautteessa todettiin, että yhteistyö toimi hyvin, toimintatuokioiden järjestäminen sekä ohjaus sujui itsenäisesti ja lapset saatiin hyvin mukaan pienryhmätoimintaan. Lisäksi palautteessa mainittiin, että ideapankkiin oli löydetty harvinaisempiakin kulttuurien ja maiden juhlapäiviä ja niihin liittyviä ideoita. Palaute koettiin positiivisena, sillä tarkoituksena oli löytää sellaisia juhlapäiviä ja ideoita, joita ei välttämättä yleensä vietetä varhaiskasvatuksessa. Henkilöstö mainitsi myös, että ideapankkia aiotaan hyödyntää päiväkodin katsomuskasvatuksen suunnittelussa.

Opinnäytetyön tekijöiden keskinäinen yhteistyö sujui mutkattomasti. Työnjako oli selkeä ja opinnäytetyötä tehtiin paljon myös yhdessä. Kommunikointi sujui koko työskentelyn ajan ja opinnäytetyöhön liittyneet päätökset tehtiin yhdessä. Myös yhteistyöpäiväkodin kanssa kommunikointi ja asioista sopiminen sujui ongelmitta.

Opinnäytetyön valmistumisen tavoiteajankohta venähti alkuperäisestä suunnitelmasta aikataulullisten syiden vuoksi. Lisäksi koronatilanne ja -rajoitukset aiheuttivat omat haasteensa työn edistymiselle. Yhteistyöpäiväkodin kanssa oli kuitenkin sovittu melko vapaasta aikataulusta, joten viivästyksestä ei koitunut yhteistyökumppanille haittaa. Opinnäytetyön tekijöitäkään aikataulun venähtäminen ei haitannut, sillä siihen oli varauduttu ja oli hyvä, että opinnäytetyötä saatiin tehdä rauhassa, omassa tahdissa.

Kehittämisen viimeisessä vaiheessa käydään läpi, mitä tuloksille tai tuotoksille tehdään jatkossa, kuinka niitä hyödynnetään, kenelle niitä halutaan levittää ja millä tavalla. Tämän vaiheen jälkeen kehittäminen on viety loppuun. (Salonen ym. 2017, 66.) Kehittämistyönä syntynyt ideapankki lähetettiin yhteistyöpäiväkodille, kun se oli saatu valmiiksi. Ideapankin sähköinen muoto mahdollistaa sen, että sitä voidaan jakaa helposti ja se on hyvin saatavilla. Näin ideapankkia voidaan halutessa käyttää muuallakin kuin vain yhteistyöpäiväkodissa.

8 Luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyön eettisyyttä ja luotettavuutta pohdittaessa tutustuttiin Opiskelijan muistilistaan (Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset 2020, 14), jossa mainitaan muun muassa tutkimuseettisten ohjeistuksien noudattaminen, mahdollisesti tarvittavien tutkimuslupien hakeminen sekä henkilötietojen oikeanlainen käsittely. Lisäksi tutustuttiin myös Hyvään tieteelliseen käytäntöön (2021), jossa mainittiin muun muassa rehellisyyden, tarkkuuden ja huolellisuuden noudattamisesta työtä tehdessä sekä eettisesti kestävästä ja luotettavista tiedonhankinta- ja arviointimenetelmistä.

Koko opinnäytetyön teon ajan toimittiin sosiaalialan eettisten periaatteiden mukaisesti. Sosiaalialan eettisiin periaatteisiin kuuluvat muun muassa arvostava vuorovaikutus ja luottamus, yhdenvertaisuus, syrjinnän vastustaminen ja erilaisuuden hyväksyminen sekä epäoikeudenmukaisten toimintatapojen ja käytäntöjen vastustaminen (Talentia 2017, 7).

Opinnäytetyössä käytettiin luotettavia lähteitä ja teoriaosuus perustuu niistä kerättyyn tietoon. Lisäksi huolehdittiin, että opinnäytetyön tekoon kuuluvat luvat haettiin ja saatiin, ennen yhteistyöpäiväkodissa toteutettuja toimintatuokioita. Tuokioita varten haettiin ja saatiin Espoon kaupungin myöntämä tutkimuslupa. Lisäksi päiväkotiin vietiin huoltajille annettavia suostumuskyselyjä, joilla kysyttiin lupa lasten osallistumisista toimintatuokioihin.

Pidetyissä toimintatuokioissa lapsista ei kerätty muistiin mitään tunnistettavia ja heidät yksilöiviä tietoja. Havainnoinnissa keskityttiin enemmän ryhmän arviointiin kokonaisuudessaan. Kaikki muistiinpanot hävitettiin heti, kun toimintatuokioita käsittelevät tekstiosuudet oli kirjoitettu opinnäytetyöhön.

Myös kulttuurinen appropriaatio eli kulttuurinen omiminen otettiin huomioon opinnäytetyötä tehdessä. Ideapankissa olevien leikkien ja askartelujen tarkoituksena ja tavoitteena on jakaa tietoa, tutustuttaa lapsia eri kulttuurien ja maiden juhlaperinteisiin ja luoda suvaitsevaisuutta eri kulttuureita kohtaan.

9 Pohdinta

Ideapankin tekemisessä yllätti se, että eri kulttuurien ja maiden juhlapäiviin liittyviä askartelu- ja leikki-ideoita oli yllättävän haastavaa löytää ja yhteistyöpäiväkodin toiveen mukaisesti esimerkiksi kurdien juhlapäiviin liittyviä ideoita olisi ollut kiva koota ideapankkiin useampia. Onneksi ideoita kuitenkin löytyi ja niitä onnistuttiin myös itse soveltamaan juhlapäiviin ja 5-vuotiaille lapsille sopiviksi. Opinnäytetyön tekijät kokevat, että ideapankista tuli tavoitteiden mukainen ja sisällöltään sekä visuaalisuudeltaan onnistunut. Opinnäytetyön tekijät ovat tyytyväisiä opinnäytetyön ja ideapankin lopputulokseen ja kokonaisuuteen.

Oli mukava kuulla 5-vuotiaiden lapsiryhmän henkilöstöltä, että ideapankkia aiotaan hyödyntää päiväkodin katsomuskasvatuksen suunnittelussa ja että heidän mielestään ideapankkiin onnistuttu löytämään harvinaisempiakin juhlapäiviä ja niihin liittyviä ideoita. Sitä toivottiinkin, että mukaan onnistuttaisiin löytämään sellaisia juhlapäiviä, joita ei välttämättä yleensä vietetä varhaiskasvatuksessa. Myös päiväkodin kieli- ja kulttuuriopettajalta sekä johtajalta olisi ollut kiva kuulla mielipiteitä ja ajatuksia ideapankista, mutta valitettavasti he eivät ehtineet antamaan palautetta. Onneksi palautetta saatiin kuitenkin 5-vuotiaiden ryhmän lapsilta ja henkilöstöltä.

Koska valmiita eri kulttuurien ja maiden juhlapäiviin liittyviä askartelu- ja leikki-ideoita oli haastavaa löytää, voidaan siitä päätellä, että tällaiselle materiaalille on tarvetta. Käyttöäkin varmasti löytyisi myös muissa ikäryhmissä 5-vuotiaiden lisäksi. Opinnäytetyön jatkokehittämiseksi olisikin vastaavanlaiset materiaalit, jotka voisivat liittyä juhlapäiviin tai vain yleisesti eri kulttuurien ja maiden leikkeihin ja askarteluihin. Materiaalin keruussa voisi hyödyntää esimerkiksi kokemusasiantuntijoita eli eri kulttuuritaustaisia henkilöitä. Heillä voisi olla jakaa hyviä ideoita, joita ei välttämättä itse löydä kirjoista tai netistä.

Opinnäytetyön tekijät kokevat, että ideapankista on varmasti apua ja hyötyä varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Opinnäytetyön tekemisestä oli hyötyä myös sen tekijöille, sillä monikulttuurisuus on osa varhaiskasvatuksen arkea tänä päivänä ja on varmasti jatkossakin yhä lisääntyvissä määrin. Opinnäytetyötä tehdessä sai käyttää luovuutta ja perehtyä eri kulttuureihin ja varhaiskasvatuksen monikulttuurisuuteen sekä opinnäytetyön teoriaosuudessa että myös ideapankkia tehdessä. Ja koska monikulttuurisuus varhaiskasvatuksessa ei katoa, vaan päinvastoin lisääntyy, tämä aihe ja ideapankki ovat varmasti

ajankohtaisia ja käyttökelpoisia tulevaisuudessakin. Ideapankin kartuttaminen uusilla juhlilla, askarteluilla ja leikeillä on helppoa tulevan työuran aikana, joten opinnäytetyö ohjasi valmistuvaa varhaiskasvatuksen opettajaa omaa työtä ja ammatillista osaamista kehittävään ajatteluun.

Lähteet

Painetut

Halme, K. & Vataja, A. 2011. Monikulttuurinen varhaiskasvatus ja esiopetus. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Helenius, A. & Lummelahti, L. 2018. Varhaiskasvatus - perusteita. 2., uudistettu painos. Helsinki: BoD - Books on Demand.

Eerola-Pennanen, P. 2020. Kulttuurinen moninaisuus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Hujala, E. & Turja, L. (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. 5. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kangas, J., Lastikka, A. & Karlsson, L. 2021. Voimauttava varhaiskasvatus. Leikkivä, osallinen ja hyvinvoiva lapsi. Helsinki: Otava.

Koivunen, P. & Lehtinen, T. 2015. Kasvu kiikarissa. Jyväskylä: PS-kustannus.

Korhonen, V. & Puukari, S. (toim.) 2013. Monikulttuurinen ohjaus- ja neuvontatyö. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kotka, R. 2007. Kaiken maailman juhlat. Juhlia, leikkejä ja askartelua lapsille. Kärkölä: Kustannus Oy Pieni Karhu.

Lamminmäki-Vartia, S. & Kuusisto, A. 2017. Katsomustietoisuus varhaiskasvattajan ammatillisuuden ytimessä. Teoksessa Haapsalo, T., Petäjä, H., Vuorelma-Glad, P., Sandén, M., Pulkkinen, H. & Tahvanainen, I. (toim.) 2017. Varhaiskasvatus katsomusten keskellä. Helsinki: Lasten keskus.

Marjanen, P., Marttila, M. & Varsa, M. (toim.) 2013. Pienten piirissä. Yhteisöllisyyden merkitys lasten hyvinvoinnille. Jyväskylä: PS-kustannus.

Paavola, H. 2017. Identiteetin tukeminen. Teoksessa Haapsalo, T., Petäjä, H., Vuorelma-Glad, P., Sandén, M., Pulkkinen, H. & Tahvanainen, I. (toim.) 2017. Varhaiskasvatus katsomusten keskellä. Helsinki: Lasten keskus.

Paavola, H. & Talib, M. 2010. Kulttuurinen moninaisuus päiväkodissa ja koulussa. Jyväskylä: PS-kustannus.

Pyhäranta, T., Raudaskoski, J. & Seppälä, O. 2016. Adventista Ramadaniin. Uskonnolliset juhlat Suomessa. Helsinki: Kirjapaja.

Saukkonen, P. 2013. Erilaisuuksien Suomi. Helsinki: Yliopistopaino Gaudeamus.

Tast, S. 2017. Oikeus omaan katsomukseen ja katsomuskasvatukseen. Teoksessa Haapsalo, T., Petäjä, H., Vuorelma-Glad, P., Sandén, M., Pulkkinen, H. & Tahvanainen, I. (toim.) 2017. Varhaiskasvatus katsomusten keskellä. Helsinki: Lasten keskus.

Sähköiset

Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset 2020. Viitattu 24.5.2022.

<https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULU-JEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382>

Arki, arvot ja etiikka 2017. Talentia. Viitattu 5.5.2022. <https://talentia.e-julkaisu.com/2017/eettiset-ohjeet/>

Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK) 2021. Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). Viitattu 24.5.2022. <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanta-htk>

Lamminmäki-Vartia, S., Castello, K. & Lahtinen, D. Perusteltua katsomuskasvatusta - Miksi?. Opetushallitus. Viitattu 10.5.2022. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusteltua-katsomuskasvatusta-miksi>

Salonen, K., Eloranta, S., Hautala, T. & Kinosh, S. 2017. Kehittämistoiminta ja Kehittämisen menetelmiä ammatillisessa korkeakoulutuksessa. E-kirja. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Tilastokeskus 2021. Viitattu 14.5.2022. <https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/vieraskieliset.html>

Tilastokeskus 2022. Viitattu 14.5.2022.

https://www.stat.fi/til/vaerak/2021/vaerak_2021_2022-03-31_tie_001_fi.html

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. Opetushallitus. Viitattu 23.2.2022. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf

Varhaiskasvatuslaki 540/2018. Viitattu 19.1.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

YK:n Lapsen oikeuksien sopimus 60/1991. Viitattu 24.5.2022. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060>

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus 27/2016. Viitattu 24.5.2022. https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2016/20160027/20160027_2

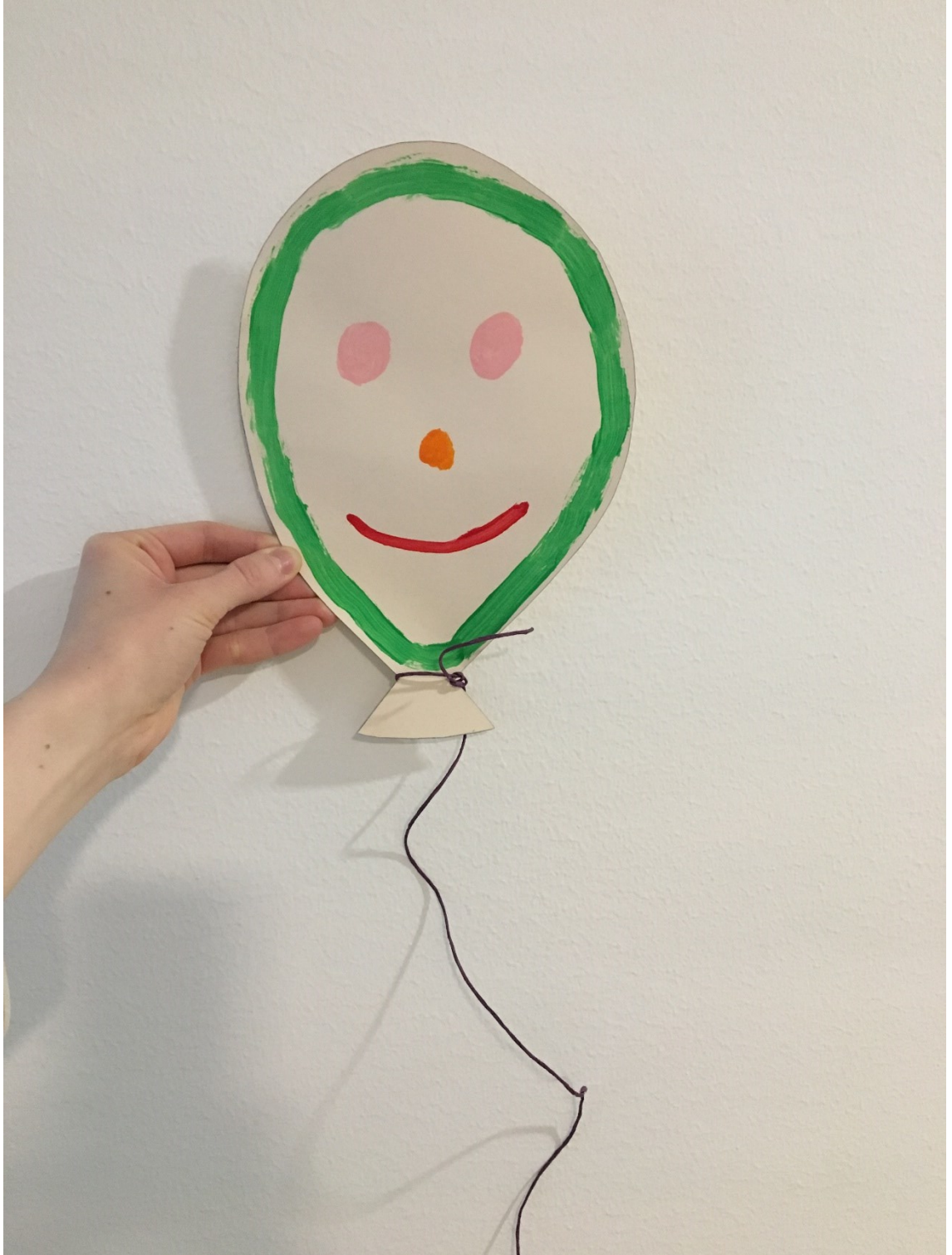
Kuviot

Kuvio 1: Kehittämistyöprosessi 18

Liitteet

Liite 1: Ilmapalloaskartelu	32
Liite 2: Kananmuna-askartelu.....	33
Liite 3: Kirsikkapuuaskartelu.....	34
Liite 4: Ideapankki.....	34

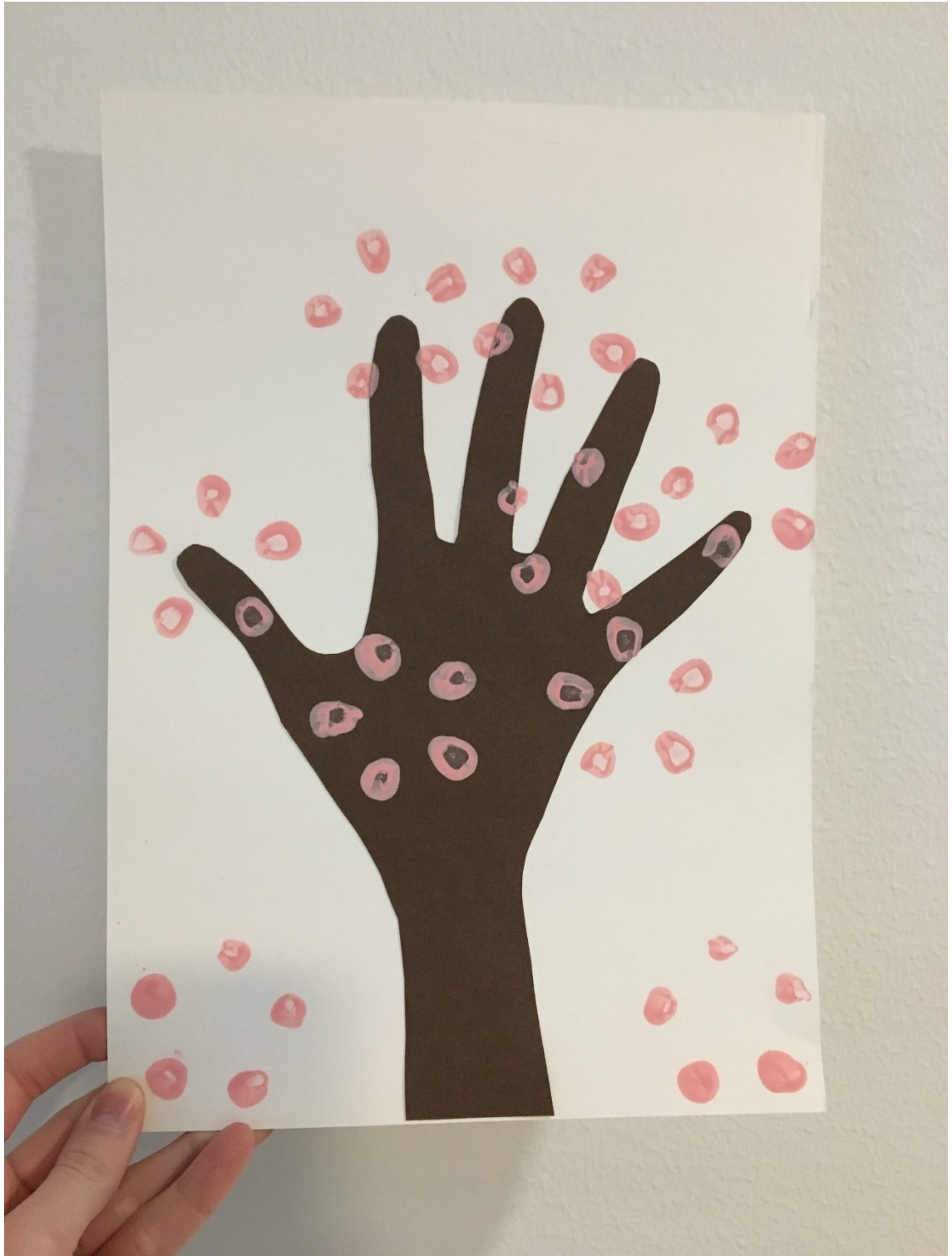
Liite 1: Ilmapalloaskartelu

Liite 2: Kananmuna-askartelu

Liite 3: Kirsikkapuuaskartelu

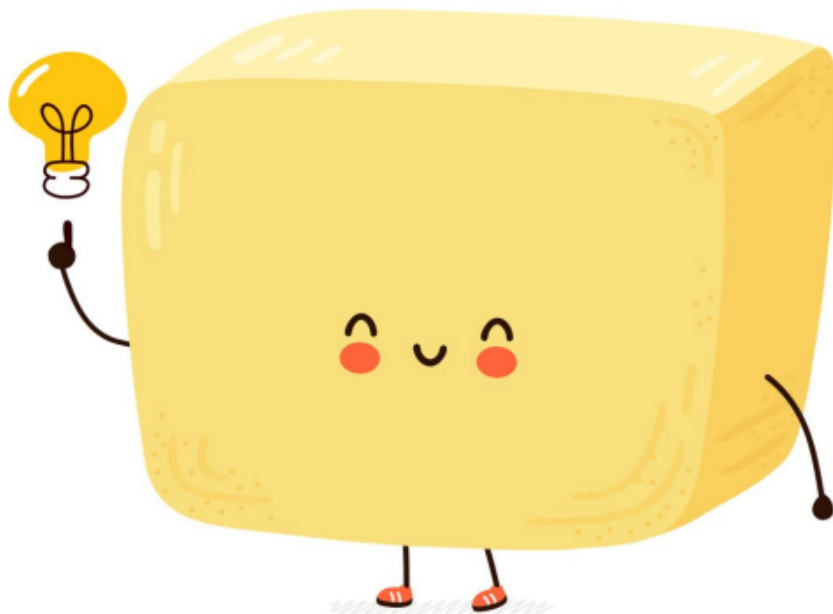

Liite 4: Ideapankki

Hei aikuinen!

Tämä ideapankki on toteutettu sinulle apuvälineeksi, jota hyödyntäen voit tuoda monikulttuurisuutta näkyväksi varhaiskasvatuksen arjessa ja lisätä tietoisuutta eri maiden ja kulttuurien juhlapäivistä. Ideapankki sisältää askarteluja sekä leikkejä ja ne on suunnattu toteutettavaksi 5-vuotiaiden ryhmässä.

Sisällysluettelo

Tammikuu Venäjä	s. 4
Helmikuu Venäjä Saamelaisuus	s. 5-6
Maaliskuu Albania Kurdit	s. 7-9
Toukokuu Japani	s. 10
Kesäkuu Albania	s. 11
Elokuu Suomi	s. 12-13
Lokakuu Kansainvälinen	s. 14
Joulukuu Suomi Venäjä	s. 15-16
Lähteet	s. 17-18

TAMMIKUU

VENÄJÄ:

7.1. JOULU

Venäjällä joulua vietetään 7.1. Venäjällä joulun tärkeä hahmo on pakkasukko, joka saapuu usein kylään Lumitytön kanssa joko uutena vuotena tai jouluaattona. Heidän kanssaan leikitään piirileikkejä ja lauletaan. Pakkasukolla on usein pitkä takki, korkea lakki, pitkä parta ja sauva. Hän jakaa lapsille karkkeja ja lahjoja.

Pakkasukko -askartelu

Välineet: sinistä ja valkoista kartonkia, pumpulia/vanua, tussi, liima, sakset

Leikataan sinisestä kartongista neliön muotoinen pala ja liimataan se sylinterin muotoon. Leikataan sinisestä kartongista kolmion muotoinen lakki pakkasukon päähän. Sinistä kartonkia voi halutessa koristella lumihiutaleilla. Piirretään silmät valkoiselle kartongille ja liimataan se pakkasukon naamaksi. Liimataan pumpulista/vanusta parta. Lisäksi liimataan pakkasukkoon valkoisesta kartongista leikattu sauva.

HELMIKUU

5

VENÄJÄ:

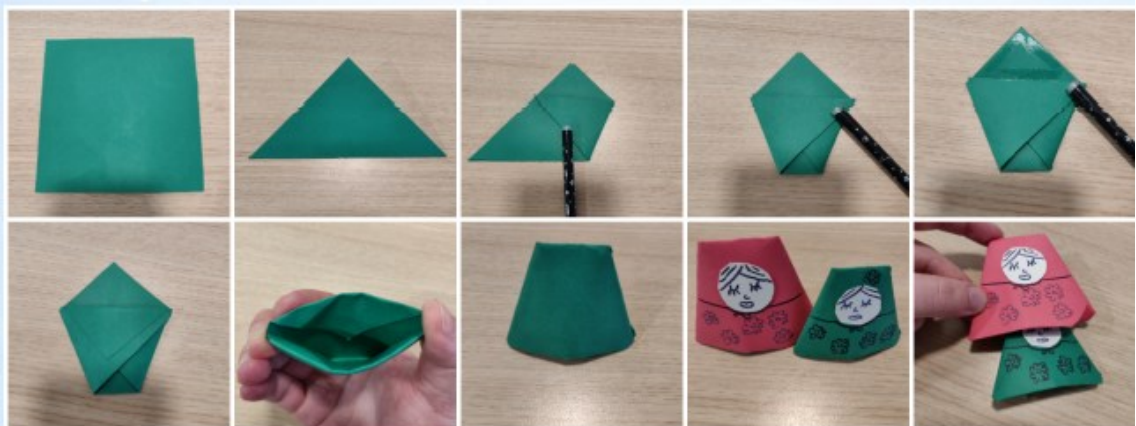
MASLENITSA (Päivämäärä vaihtelee vuosittain)

Venäjällä Maslenitsaa vietetään seitsemän viikkoa ennen pääsiäistä, kun Suomessa vietetään laskiaista. Silloin syödään hyvää ruokaa, kuten blinejä ja valmistaudutaan alkavaan paastoon. Maslenitsa on talven loppumisen ja auringon juhla, jota vietetään koko viikon ajan. Herkuttelujen lisäksi siihen kuuluu hauskanpito, aika läheisten kanssa, mäenlasku ja kokon polttaminen.

Paperinukke (maatuska) -askartelu

Välineet: kartonkia, kynä, liima, sakset

Leikataan kartongista neliön muotoinen pala ja taitellaan se alla olevan kuvan ohjeiden mukaisesti. Piirretään valkoiselle paperille naama ja liimataan se paperinukelle. Nuket voidaan koristella esimerkiksi kukkakuvioilla. Nukeista voidaan tehdä eri kokoisia riippuen siitä, minkä kokoinen alussa oleva neliön muotoinen kartonki on. Eri kokoiset nuket voidaan asetella sisäkkäin.

SAAMELAISUUS:

6.2. KANSALLISPÄIVÄ

Saamelaisten kansallispäivää vietetään 6.2. Suomessa asuu noin 10 000 saamelaista, joista suurin osa Enontekiön, Inarin, Utsjoen ja Sodankylän kunnissa pohjoisessa. Saamelaisten elinkeinoiniin kuuluvat muun muassa kalastus, keräily, käsityöt ja poronhoito.

Poro -leikki

Välineet: kaksi palloa, erivärisiä pyykkipoikia tms.

Leikki on samantapainen kuin polttopallo. Valitaan kaksi "poromiestä" ja piirretään maahan iso ympyrä, jonka sisällä muut leikkijät, eli "porot" ovat. Poromiehillä on molemmilla oman värisiä pyykkipoikia, ja he yrittävät palloja heittämällä osua poroihin. Kun heittäjä osuu ympyrän keskellä olevaan leikkijään, hän merkkää sen pyykkipojalla ja leikkijä siirtyy ringin ulkopuolelle. Lopuksi voidaan laskea, kuinka monta poroa heittäjä saivat merkattua. Seuraaviksi poromiehiksi pääsee kaksi viimeisenä ringin sisäpuolella olevaa leikkijää.

MAALISKUU

ALBANIA:

14.3. DITA E VERËS (Kesän päivä)

Albaniassa juhlietaan Dita e Verës:tä maaliskuun 14. päivä ja se on yksi Albanian vanhimmista perinteistä. Sen tarkoituksena on juhlistaa talven loppua ja luonnon uudelleen syntymistä. Juhlaan liittyy myös ranneke/rannekoru, Verore, joka on sidottu punaisesta ja valkoisesta langasta. Verore -rannekoru laitetaan käteen jo maaliskuun ensimmäisenä päivänä ja ripustetaan puun oksalle tuomaan hyvää onnea, kun Dita e Verës päättyy. Tämä perinne on etenkin lasten ja nuorten suosiossa.

Verore -ranneke/rannekoru -askartelu

Välineet: punaista ja valkoista lankaa, sakset

Letitetään/sidotaan punaista ja valkoista lankaa yhteen. Rannekkeet voidaan solmia käteen tai ripustaa koristeiksi.

Kuva: © balkanweb.com

Kukka -askartelu

Välineet: keltaista kartonkia, värikästä kartonkia, vihreää kartonkia, keltaista silkkipaperia, liima, sakset

Leikataan keltaisesta kartongista ympyrän muotoinen pala kukan keskustaksi. Leikataan värikkäästä kartongista kukan terälehtiä ja liimataan ne keskustapaan. Rypistetään keltaisesta silkkipaperista pieniä paloja ja liimataan ne kukan keskustaan. Kukalle voidaan tehdä myös varsi ja lehti.

KURDIT:

NEWROZ (Päivämäärä vaihtelee vuosittain)

Newrozia vietetään kevätpäiväntasauksen aikaan (19.3.-21.3.). Se on kurdien ja persialaisten uuden vuoden juhla. Juhlaan kuuluu juhlapöytä, josta löytyy erilaisia herkkuja. Usein pöydästä löytyy myös koristemaalattuja kananmunia.

Munien koristelu -askartelu

Välineet: styroksisia munia, maaleja, koristeita kuten höyheniä

Maalataan ja koristellaan munia ja laitetaan esille.

Kananmuna -askartelu

Välineet: valkoista kartonkia, erivärisiä silkkipapereita, liima, sakset

Leikataan valkoisesta kartongista kananmunan muotoiset reunat ja liimataan keskusta erivärisiä silkkipaperisuikaleita. Askartelu näyttää kivalta esimerkiksi ikkunassa luonnonvaloa vasten.

Savitalu -askartelu

Välineet: savea tai muoviluvahaa, ohut kynä tai keppi

Muotoillaan savesta taulun muotoinen litteä laatta.

Kirjoitetaan tauluun esimerkiksi oma nimi ohuella kepillä ja annetaan taulun kuivua.

TOUKOKUU

JAPANI:

HANAMI (Päivämäärä vaihtelee vuosittain)

Kirsikkapuujuhla, jota vietetään, kun kirsikkapuut kukkivat. Japanissa Hanamia vietetään eri puolilla maata eri aikoihin puiden kukkiessa. Suomessa puut kukkivat toukokuun aikana. Puiden alle keräännytään piknikille ihastelemaan niitä.

• Kirsikkapuu -askartelu

Välineet: ruskeaa ja valkoista kartonkia, vaaleanpunaista maalia, muovipullo, liima, sakset

Piirretään ruskealle kartongille oma käsi ja leikataan se irti. Liimataan käsi valkoiselle kartongille. Kastetaan muovipullon pohja vaaleanpunaisessa maalissa ja painellaan sillä kukkia puuhun ja sen ympärille.

KESÄKUU

ALBANIA:

1.6. LASTEN PÄIVÄ

Albaniassa lasten päivää vietetään 1.6. ja lapset juhlivat sitä laulaen ja leikkien. Lapsilla voi myös olla värikkäitä ilmapalloja luomassa iloista tunnelmaa.

Ilmapallo -askartelu

Välineet: värikästä kartonkia, naru, maaleja, sakset

Piirretään kartongille ilmapallo ja leikataan se irti. Sidotaan ilmapalloon naru. Maalataan ilmapalolle silmät ja suu sekä halutessa myös muita koristeluita.

ELOKUU

SUOMI:

LUONNON PÄIVÄ (Päivämäärä vaihtelee vuosittain)

Suomen luonnon päivää vietetään elokuun viimeisenä lauantaina. Silloin kannattaa suunnata ulos, nauttia luonnosta tai opetella jotain uutta esimerkiksi luonnon eläimistä. Juhlaan kuuluu myös juhlaleivos, mustikkapiirakka.

Siili -askartelu

Välineet: ruskeaa kartonkia, musta tussi, havunneulasia, liima, sakset

Piirretään ruskealle kartongille siili ja leikataan se irti.

Piirretään siilille nenä, silmä ja suu. Liimataan siilille piikit havunneulasista.

Luontobingo -leikki

Lähdetään yhdessä ulos retkelle. Yritetään nähdä mahdollisimman monta asiaa, jotka löytyvät bingolapusta. Valmiita, tulostettavia bingolappuja löytyy myös netistä.

LOKAKUU

24.10. KANSAINVÄLINEN YK:N PÄIVÄ

Rauhankyyhkyt -askartelu

Välineet: valkoista kartonkia, kynä, sakset, rei'itin, lankaa

Piirretään valkoiselle kartongille kyyhky ja leikataan se irti. Piirretään ja leikataan kartongista kuunsirpin muotoinen pala kyyhkyn siiviksi. Leikataan kyyhkyn selkään pieni viilto ja laitetaan siivet kiinni viiltoon. Piirretään kyyhkyille silmät. Tehdään kyyhkyyn pieni reikä, pujotetaan siitä lanka ja ripustetaan roikkumaan.

JOULUKUU

SUOMI:

6.12. ITSENÄISYYSPÄIVÄ

Suomi viettää itsenäisyyspäivää 6.12. Itsenäisyyspäivään kuuluvia perinteitä ovat muun muassa lipunnosto, kynttilöiden sytyttäminen ja Linnan juhlat.

Lippu -askartelu

Välineet: tumman sinistä kartonkia, valkoista maalia, maalarinteippiä, maalaustela tai leveä pensseli

Leikataan tumman sinisestä kartongista suorakaiteen muotoinen pala ja laitetaan siihen maalarinteipillä samanlainen risti kuin Suomen lipussa. Maalataan kartongin ja teippien yli telalla tai leveällä pensselillä valkoista maalia. Kun maalauksen jälkeen teipit irrotetaan, valkoiseksi maalattuun kartonkiin tulee esiin Suomen lipun sininen risti.

VENÄJÄ:

31.12. UUSI VUOSI

Venäjällä uutta vuotta vietetään samaan aikaan kuin Suomessa. Siitä alkaa iloinen juhlinta, joka jatkuu Venäjän joulun saakka, jota vietetään 7.1.

Kranssi -askartelu

Välineet: vihreää kartonkia, punainen kynä, liima, sakset

Piirretään vihreälle kartongille oma käsi ja leikataan se irti. Sormenpäihin voi piirtää punaisia palloja esittämään marjoja. Kaikki kartongista leikatut kädet sommitellaan kranssin muotoon niin, että käsistä syntyy yhdessä tehty koristekranssi.

Lähteet

Venäjä, joulukuusi: Helinä museo.

<https://helinamuseo.fi/kouluille/oppimateriaalit/vuosi-juhlien/venalainen-uusivuosi/>

Venäjä, Maslenitsa: Yle. <https://yle.fi/uutiset/3-9471249> & <https://euro-east.fi/venalainen-laskiainen-maslenitsa/>

Paperinukke (maatuska) -askartelu: Paper Magic.

<https://www.youtube.com/watch?v=Wj1QZAVDu1I>

Saamelaiset, kansallispäivä: THL. <https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/kieli-ja-kulttuurivahemmistot/saamelaiset>

Poro -leikki: Kotka, R. 2007. Kaiken maailman juhlat: juhlia, leikkejä ja askarteluja lapsille. Kärkölä: Pieni karhu

Albania, Dita e Verës: Itinari. <https://www.itinari.com/officially-spring-in-albania-f7kl> & <http://thebalkanista.com/2019/03/05/spring-is-in-the-air-dita-e-veres/>.

Kurdit, Newroz: <https://voima.fi/artikkeli/2021/newroz-on-kurdeille-vuoden-tarkein-paiva/>, <https://fi.wikipedia.org/wiki/Nawroz>

Munien koristelu -askartelu: Kulttuurin vuosikello.

<https://kulttuurinvuosikello.fi/monikulttuuriset-juhlat/>

Savitaulu -askartelu: Kotka, R. 2007. Kaiken maailman juhlat: juhlia, leikkejä ja askarteluja lapsille. Kärkölä: Pieni karhu

Japani, Hanami: Roihuvuori. <https://www.roihuvuori.fi/hanami/mika-on-hanami/>

Albania, lastenpäivä: http://www.visit-tirana.com/news/view/196/The_atmosphere_of_Children_Day_in_Tirana

Suomi, luonnon päivä: Suomen luonnon päivä.
<https://suomenluonnonpaiva.fi/2021/08/23/luonnon-oma-juhaviikko-kaynnistyy-nayta-luontosomessa-hakelly-tahdistai-kuuntelekimalaista/>

Kansainvälinen YK:n päivä: Kotka, R. 2007. Kaiken maailman juhlat: juhlia, leikkejä ja askarteluja lapsille. Kärkölä: Pieni karhu

Suomi, itsenäisyyspäivä: Juhlapyhät.fi. <https://www.xn--juhlapyht-22a.fi/itsenaisyyspaiva>

Venäjä, uusi vuosi: Helinä museo.
<https://helinamuseo.fi/kouluille/oppimateriaalit/vuosi-juhlien/venalainen-uusivuosi/>

Kranssi -askartelu: <https://kulttuurinvuosikello.fi/monikulttuuriset-juhlat/>

Kuvat

Albania, Dita e verës, Verore: © balkanweb.com

Sivujen taustakuvat: Adobe Stock License Free

Muut kuvat: Ruusa Kronström & Timo Lappalainen